

Sjøfugler i Karmøy

Arnt Kvinnesland

Årsrapport 12 -2016
Mink- og sjøfuglprosjektet

Innhold

Innledning	3
Påvirkningsfaktorer	4
Været	4
Næringsforholdene	5
Jakt	8
Predatorer	9
Andre påvirkningsfaktorer	11
Observasjoner	14
Ternenes hekkesesong	22
Kart over koloniene	28
Bestandsutvikling 2005-16	29
Ringmerking	31
Vinterbestander av sjøfugl	37

Forsidefoto: Hettemåke i kolonien på Litle Sandholmen, Åkrasanden, 26.6.16.

Rapporten er laget av Arnt Kvinnesland (AKV) som også har tatt bildene (når ikke annet er nevnt). Ferdigstilt 10.10.16. Forkortinger benyttet for observatører/jegere med mange bidrag til rapporten/minkfangsten: KSK Kjell-Sigve Kvalavåg, OKB (Oskar K. Bjørnstad), KMA (Kenneth Mardal), ØSL (Øistein Sletten).

Takk til alle som bidro med observasjoner, tellinger, ringmerking og minkjakt i 2016. Takk til naturforvalter i kommunen, Peder Christiansen, for den årlige inspirasjonssamlingen på rådhuset hvor minkjegere og andre som er engasjert i prosjektet møtes for å gjøre opp status og legger nye planer. Oskar K. Bjørnstad som leder Karmøy Ringmerkingsgruppe har bidratt med observasjoner, merketall og tilleggsrapport fra Jarstein. Fylkesmannen i Rogaland har bidratt med økonomisk støtte på kr 30 000 til dekning av utgifter knyttet til feltarbeid og uttak av mink. Vi takker for denne bistanden til bevaring av det biologiske mangfoldet.

Bidrag og tips ønskes til neste årsrapport. Dersom du tar bilder under minkjakt eller observerer noe som kan være av verdi for å belyse hva som skjer blant sjøfuglene våre, så send inn tekst og/eller foto til okb@fugler.net. Rapportering av rovdyr/predatorer er også ønskelig.

Kontakt oss. En kontaktliste med jegere som kan være med på utrykninger med hunder eller feller er oppdatert på kommunens nettsider.

Hekkesesongen kort oppsummert:

Antall terner som gikk til hekking i Karmøy i 2016 var under gjennomsnittet for årene 2005-15 for begge artene. Som vanlig fikk makrellterna flere unger på vingene enn rødnebbterna, men totalt lå ungeproduksjonen under normalen for prosjektperioden, særlig for makrellterna. 2016 var likevel en bedre sesong for begge artene enn bunnåret 2015. Det synes å være to negative faktorer som sterkt påvirker ternenes hekkesuksess: mink og matmangel. Mink utryddet med sikkerhet to kolonier – Guleholmen i Skudeneshavn og Ramsvikholmen ved Karmsundet/Røyksund. At det også i år ble tatt bortimot 100 mink i sjøfuglområdene, tyder på at problemet med det svartelista rovdyret fortsatt er stort. Det ble ikke foretatt opptellinger av sjøfugl i reservatene denne sesongen, siden det skal være felles sjøfugltelling for hele Rogaland i 2017. Vi fikk likevel et inntrykk av hvordan sesongen forløp for mange av sjøfuglene, og funn et å finne under «Observasjoner».

Innledning

Etter hekketida 2016 sitter en som vanlig igjen med et blanda inntrykk, noen arter klarte seg godt, andre slet med å få en ny generasjon på vingene. Sommeren ble en våt affære, men likevel med temperaturer over det normale. Rødnebbternene er trolig de beste indikatorene på havets helsetilstand. Når ternene i stor grad ikke går til hekking eller bare et fåtall av de som gjør det får unger på vingene, er noe galt. Det er opplagt at sil eller tobis som rødnebbternene synes avhengige av for å oppnå god et godt hekkesresultat, også var mangelvare i år. Minken er ennå ikke ute av bildet som skadedyr i skjærgården. Minkjegerne klarte også i 2016 å ta nær 100 mink i Karmøy – tall basert på dyr innlevert for fellingspremie. To ternekolonier ble med sikkerhet utslettet av rovdyret.

Begge terneartene viser en langsiktig nedgang, brattest er kurven for rødnebbterna som til tross for at den ennå er i flertall, også i år produserte færre unger enn makrellterna. Så langt våre tellinger er i stand til å tegne et korrekt bilde av bestandene, kom vi fram til at det hekket omkring 140 par makrellterner som fikk rundt 130 unger på vingene, og ca. 160 par rødnebbterner som klarte å få omkring 90 unger til å vokse opp. Vårt prosjektområde er det samme som tidligere Karmøy med 2-3 «grensekolonier» i Bokn, Tysvær og Haugesund kommuner.

Det er gledelig at vi fikk enda et godt år for hettemåken. Det beror i stor grad på den innsatsen som blir lagt ned av personer knyttet til Bøtoppen som gjennom hele året tar ut mink som kommer inn i hekkeområdet ved Bøvatnet eller oppholder seg ved sjøen i nærheten. Fjerning av mink resulterer også i at andre arter får avkom her, som eneste eller en av få hekkeplasser i kommunen, slik som toppanda. Det er ingen tvil om at minkbekjempelsen etter hvert viser igjen i skjærgården på økende antall hekkefugler, særlig tydelig er dette der hvor det er tatt ut flest mink, slik som i området Torvastad-Føynå. Her klarer ternene seg best, og silanda er tilbake som hekkefugl. Ærfugl og de store måkene er i framgang. Havørna hadde ikke gode tider i 2016, og bare ett par lyktes med hekkingen.

I årets rapport tar vi som tidligere med en gjennomgang av været, siden dette spiller en rolle for overlevelse og hekkesuksess. Tall og observasjoner av sjø- og strandavhengige fugler utenom hekketida – med fokus på antall og næringstilgang – er som vanlig også med. Predatorer og andre påvirkningsfaktorer er omtalt.

Under kapitlet «Observasjoner» er det lagt inn en oversikt over interessante observasjoner av hekkende, mulig hekkede og tidligere hekkende sjø- og strandfugler. Her er det også en kort og foreløpig oppsummering av artenes hekkestatus og bestandstrender slik vi har erfart fra årlige registreringer siden prosjektstart i 2005. I 2016 ble det ikke foretatt systematiske tellinger i reservatene med unntak av Jarstein (egen rapport), siden dette skal samordnes for hele Rogaland neste år. Mye nyttig og ny informasjon er samlet inn i 2016 ved tellinger langs en stor del av Karmøys kystlinje. Best dekket ble strandlinja langs Karmsundet på øydelen, Torvastad og deler av fastlandets skjærgård ved Fosen. Alle feltnotatene er lagt inn i Artsobservasjoner og kan søkes opp der.

Noen sider er brukt på ringmerkingsresultater, kontroller og gjenfunn av merka sjøfugler for gi en pekepinn om overvintring og trekkforhold. Avslutningsvis presenteres resultatet av årets januar tellinger. Sjøfugl blir talt på de samme stedene hvert år og tallene kan sammenlignes med foregående vintre.

Påvirkningsfaktorer

Været

Vinter-tidlig vår

Kuldeperiode: Det nye året innledet med en tre uker lang kuldeperiode. Stort sett barfrost, men litt snø mot slutten av perioden. Snøfall over hele kommunen 15.1 med unntak av ei smal stripe fra Sandve til Åkra, etterfulgt av oppklarning og enda kaldere vær. De kaldeste dagene ble 20.-21.1 med rundt 12 minusgrader på det kaldeste.

Mildvær: Værskillet kom 21.-22.1 da temperaturen steg med 18 grader på et døgn. 25.1 nådde mildværet opp i 10 grader, men det var fortsatt tele i jorda. 26.1 ble det satt nye varmerekor for Rogaland for januar.

Ekstremvær traff Vestlandet 29.1, storm i Rogaland, orkan (40 m/s) lenger nord på kysten. Store mengde med måker samlet seg i Tarevika hvor sjø og vind pisket sammen mengder med spiselige småkryp som måkene mesket seg med.

Januar ble kaldere enn normalen – og tørrere. Snittemperatur +0,8 målt på flyplassen. Nedbør godt under normalen for januar.

Mildvær med mye vind og nedbør fortsatte inn i første uka av februar.

Kjøligere vær med høytrykk og minustemperaturer igjen fra 10.2. Det ble bare noen få frostdager før været var tilbake til «normalen» med regn og kuling. Store mengder regn natt til 20.2. Etter dette fulgte en lengre periode med nordvestlig byggevær og nullføre. Vinterlig klarvær fra 25.2 og ut måneden.

Februar sett under ett ble snaue 2 grader varmere enn normalt og februar som vanligvis er den kaldeste måneden ble slått av januar dette året. Rundt det doble av normal nedbør.

Storm: Første vårmåneden innledet med SØ storm, et par plussgrader og regn. 2.3: Snøvær med overgang til regn. Deretter rolige vindforhold, nattefrost med delvis sol og opp mot 6 grader på dagtid.

Kjølig og rolig: 3.-13.3. var preget av at lavtrykksskøen inn mot Vestlandet skiftet kurs og gikk både sør og nord for oss. Det ga oss roligere vær, men også ganske kjølig, med nattefrost. Solgløtt og opp mot 7 grader på dagtid. Så godt som hele Europa lå inne i kaldluft og opplevde temperaturer langt under normalen for årstida. Dette medførte laber ankomst av tidlige trekkfugler.

Tåkedager. 14.3-17.3: Tett tåke hele dagene langs vestsida, varmeste dagen i år 16.3 på steder i Rogaland hvor sola slapp til. Tåke langs vestsida og sol langs Karmsundet første til store temperaturforskjeller, på flyplassen var det f.eks. 5 grader 15.3 mens det i Kopervik var 11. Tåke også i Nordsjøen.

Nordvest-periode 16.3-23.3. En lang periode med nordvest vind og oppholdsvær. Forholdsvis kjølig. Samme vær rundt hele Nordsjø-kysten med maks. temp. under 10 grader mange steder. Nordavind i Nordsjøen betyr motvind for trekkfuglene. Når det i tillegg er mye tåke og kjølig, vegrer fuglene seg mot å krysse havet. Dette er trolig årsaken til at det per 17.3 er kommet forholdsvis få av de

trekkfuglene som normalt innfinner seg i første halvdel av mars som f.eks. stær, vipe, tjeld og ringdue.

Vått og vindfullt. 24.3- 28.3. Lavtrykkene med sine nedbørsfelt tok turen til Vestlandet igjen. Med det fulgte også perioder med medvind for fugler med behov for å krysse Nordsjøen. Den 24. ankom vårens største flokker med bl.a. stær, vipe og storspove. Sterk vind og mye regn natt til 27.3.

Hekketid (april-juli)

Oppsummerende kan en si at første del av hekketida (april-medio juni) værmessig ikke skapte noen problemer for sjøfuglene. Det var ingen dager eller perioder med uvanlig store nedbørsmengder. Temperaturen holdt seg over normalen, og det var ingen lange perioder med mye vind. Ved St. Hans-tider kom den årvisse nordvestkulingen som toppet seg 18.-19.6 med vind opp i 22 m/sek. Tida med sterk vind ble kortvarig (tre sammenhengende døgn) og ga neppe overflatefiskere som terner og krykkjer store problemer. Et voldsomt regnvær feide over Rogaland 24.6 med opp i 30mm i løpet av 6 timer. Slikt styrtregn kan være ødeleggende for unger av sjøfugler og reir med egg som kan bli fylt med vann.

I løpet av sommermånedene (juni-august) kom det mer nedbør enn normalt, med størst avvik i juli. Temperaturene lå litt over normalen, med unntak av i månedsskiftet juni/juli da vi hadde det forholdsvis kjølig.

Næringsforholdene

Rekordstort rekefiske

Tråleren «Holm» fra Haugesund avslutter dagens rekefiske sør i Karmsundet. Et slep på ca. 450 gråmåker og 50 svartbaker fulgte med mot land når bifangsten ble kastet på sjøen – en kjærkommen næringskilde for måkene på denne tida av året. 3.2.16.

I slutten av januar ble det meldt om uvanlig store rekefangster på Sør-Vestlandet, og Karmsundet var ett av områdene hvor det ble fisket. Flere trålere var med på fisket som fortsatte utover i februar.

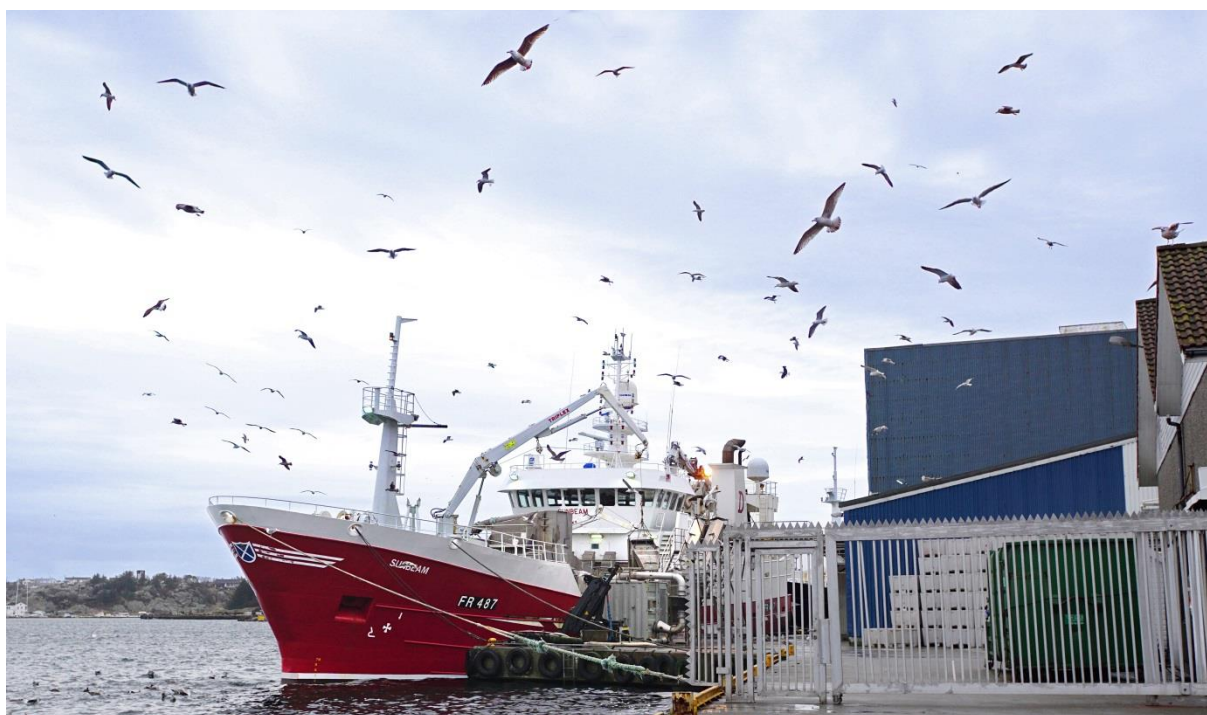
Tomme strender

Etter stormfulle uker i januar og første uka av februar syntes strendene å være rensket for næring for vadere og andre strandfugler. Men mildvær gjorde det enkelt for f.eks. storspover og steinvendere å hente mat på land hvor meitemark stor høyt på menyen.

Steinvenderne fant ingen mat på Stavasanden, men i kanten på parkeringsplassen var det rikelig med makk. 8.2.16.

Makrellfest i Skudenes

6.-7.2 lå britiske «Sunbeam» ved fryserikaien og losset makrell. Det samlet hundrevis av måker, ærfugl og noen sultne hegrer som fikk tak i litt av herligheten. 7.2.16.

*Det er nesten ikke til å tro at så store fisker som denne makrellen blir slukt i løpet av få sekunder. En ærfugl hjalp til med å få fisken opp til overflaten. Skudenes hadde den største ansamlingen av måker i hele Karmøy i midten av februar – med unntak av når rekefiskerne i fjorden bød på bifangst etter hal.
19.2.16.*

Uværsmat

For tredje gang denne vinteren var det ny bonanza for måkene 21.2 både i Tarevika og Bådsvika. Store mengder måker samlet seg innerst i vikene hvor de fant små krepsdyr som bølger og vind førte inn. Dette er et fenomen som synes å skje med noen ukers mellomrom når det er kraftig pålandsvind. Næringskilden pleier å vare i 1-2 dager

Innsig av torsk

Som vanlig ble det tatt gode fangster av stor torsk ved Karmøy i februar. Det meste ble tatt av hobbyfiskere.

Storsild og mer torsk

I begynnelsen av mars ble det tatt store fangster med både sild og torsk vest av Karmøy, mange svært store eksemplarer av torsk. 8.3 kunne en telle 16 små og store fiskebåter på Sirafjorden, sett fra Ferkingstad. Skyer av måker rundt en del av båtene fortalte at de fikk tak i det de var ute etter.

Hver måke med sitt torskehode. Servert på isen på Nordalsbotn ved Kopervik. 13.2.16.

Tobis

De første makrellternene som ankom koloniene, syntes ikke å ha problemer med å finne fisk. Ved Little Sandholmen ble det 7.5. observert at de blant andre fiskeslag også fanget tobis. Lomvi vest av Ryvingen kom også opp med tobis (11.5). Stort og økende antall krykkjer i berget ved ferjekaien tyder også på gode næringsforhold.

Makrell

Mye makrell ankom Karmsundet fra 14.6 i følge lokale fiskere.

Jakt

Naturforvalter kalte inn til møte om mink- og sjøfuglprosjektet 10.3.16. Det møtte opp 10 jegere, de fleste med mye erfaring og medarbeidere i prosjektet siden oppstart. Årsrapporten for 2015 ble gjennomgått og det ble anbefalt videre satsingsområder for minkuttak.

Det ble i 2016 levert inn 91 mink til utbetaling av fellingspremie. Det høyeste jakttrykket foregikk fra Vea til Føynå, i Karmsundet nord for Kopervik, på Fosen og på holmene i området der. Mange gjør en stor innsats for å berge sjøfuglene våre fra minken. Det er neppe tilfeldig at nesten alle terneungene i 2016 vokste opp der hvor jakttrykket har vært størst de siste årene.

Art	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rev	26	6	28	9	27	21	22
Mår	9+	43	34	25	31	10	2
Mink	100	127	70	62	80	94	91

Tabellen viser antall innleverte rev og mink for utbetaling av fellingspremie i årene 2010-16 og antall mår som vi har blitt informert om har blitt tatt ut i løpet av 7-års perioden. Mårene er i hovedsak tatt i feller.

Til tross for langvarig jakttrykk viser tallet på felte mink i Karmøy ingen nedgang, men vi klarer i det minste å holde bestanden på et langt lavere nivå enn da vi startet opp. Videre framgang i bekjempelsen av den svartelista arten, avhenger av at enda flere jegere melder seg på, og at de som har vært med i mange år og har mye erfaring fortsetter. I 2016 gikk med sikkerhet to ternekolonier i minken: Guleholmen i Skudeneshavn og Ramsvikskjeret ved Røyksund. Det er to for mye.

Også reven holder stand. Det er flott med det årlige uttaket som gjøres, men bestanden er fortsatt så høy at bakkehekkende fugler som orrfugl og rugde er sterkt trua. Reven nøyer seg ikke med å jakte i skog og mark, den går helt ut i fjæresteinene, noe som går ut over fugler som tjeld og fiskemåke.

Måren er den av de firbeinte predatorene som har måttet gi etter for jaktpresset og som nå har en bestand på et nivå som fuglene kan leve med. Det har skjedd en merkbar forbedring i hekkeresultatene for en rekke arter etter at mårbestanden falt betydelig fra og med 2015. Også mange sjøfugler har tjent på mårens nedgang - fordi den også jaktet i den indre skjærgården.

Predatorer

Mink

Nedenfor er fellingene som ble rapportert til oss i prosjektet fram til 1.5:

- 6.1: En observert løpende på sjøisen, Eidsbotn nær terneskjæret.
- 23.3 1 skutt på Risholmen ved Selen, Karmsundet (Øyvind Nesheim, Sola).
- 30.3 1 tatt i felle ved Bøvatnet (åte: ørret og honning!). KMS.
- 30.3 19 mink tatt i feller og innlevert til kommunen. De fleste var tatt ved Husøy og Skudeneshavn, i moloer og strandkanter (Bjørn O. Digernes).
- 5.4: Bjørn O. Digernes kunne fortelle om en mink som hadde lagt på svøm fra Skudeneshavnområdet og siktet mot Kvitsøy. Den ble tatt livet av «midtveis ute».
- 7.4 Enda en mink tatt i felle ved Bøvatnet (utløpskanalen). KMS.
- 15.4 1 skutt på Laksodden, Sandhåland ved hjelp av hund (Odd Vikingstad, m.fl.).
- 16.4 3 skutt ved Selen-Høvring og 2 mot Bokn (Øyvind Nesheim). Han anså nå området som ryddet for mink – i 2015 hadde han tatt 21 i samme område.
- 22.4 Fersk skitt i stranda, Høynessjøen.
- c.1.5 1 obs. i Tarevika, Skitnadal (P. Haugen).

Rev

Det er rapportert inn 22 rever skutt i løpet av året. Siden det er ganske plasskrevende å fryse ned rever for seinere innlevering og ukomfortabelt å troppe opp på servicetorget med disse store og tunge dyra, må en regne med at det reelle tallet på uttaket er noe høyere. Likevel er reven ennå

tallrik i Karmøy-naturen og bidrar sterkt til at bakkehekkende arter – også strand- og sjøfugler – får betydelige tap i ungeproduksjonen. For noen kan det ende med exit om ikke revejakta intensiveres.

<https://www.zooom.no/tjeldparet/195218896/her-gjor-mikkel-rent-bord-i-tjeldreiret> (26.5.16).

Vandrefalk

Oppsummering: Jan.-feb.: I alt 10 funn (11 ind.) mot 10 funn (10 ind.) i 2015 (AO).

22.1: En jaktet på fugler i Tarevika (AKV).

10.5: En jaktet ved Marøy, forfulgt av makrellterner.

Havørn

Oppsummering: Jan.-feb.: I alt 27 funn (34 ind.) mot 25 funn (30 ind.) i 2015 (AO).

10.1: Ei ung havørn forfulgte svartbak (3k) i lang tid ved ferjekaien i Skudeneshavn, uvisst om den lyktes å slå kloa i den.

27.1: Ei ung havørn lettet fra skadet gråmåke på Stutøy i Karmsundet. Fargerings N6 00. Den var merket som reirunge i Askøy ved Bergen sommeren 2015.

6.2: Ei ad. ørn jaktet på måker ved Kjellskjer i Vorråvågen. Dessuten ei over Sandve og Krogstø.

16.2 Ei ad. Blikshavn og Ferkingstad.

19.2: Ei ad. hentet fiskeavfall ved fryseriet i Skudeneshavn.

26.4 Ett bebodd reir N-Karmøy er eneste kjente i kommunen i år.

Hønsehauk

Oppsummering: Jan.-feb.: I alt 4 funn mot 3 funn i 2015 (AO).

7.5 3 hekkerevirer på Karmøy i vår.

Hubro

7.5 En hubro ble 6.5 sett øverst i krykkjeberget på ferjekaien i Skudeneshavn. Dagen etter ble den funnet død nedenfor. Samtidig ble det funnet to døde ved vanntanken på Håvik. Skudenes-hubroen døde av sult/sykdom (M. H. Velde).

Ravn

7.5 Begge ravneparene på SØ-Karmøy ved Karmsundet mislyktes med hekkingen.

11.5 Ingen hekkinger på Urter eller Ferkingstadøyane, men vellykket på Jarstein og i Visnes.

Andre påvirkningsfaktorer

Havet fullt av plast

I Norge har forskerne lenge vært bekymret for plast på avveier. – De økologiske konsekvensene av søppel i havene er alvorlige. Dyr som ferdes langs strendene, går seg fast og dør i tau- og garnrester. De kan også dø fordi de har spist plastbiter som flyter i sjøen, skriver forsker Geir Wing Gabrielsen i en artikkel for Norsk Polarinstitutt.

Et annet problem er at plast brytes ned til mikropartikler som tas opp i dyr og marine næringskjeder, legger han til. – Dette kan overføres fra plankton til fisk – og ende hos dyr og mennesker som spiser fisk. Plast inneholder en rekke organiske miljøgifter, understreker Wing Gabrielsen. Forskerne mener at marin forøpling dreper mer enn én million sjøfugler per år, og i Nordsjøen er det antatt at 95 prosent av havhestene nå har plast i magen.

(Hentet fra <http://www.abcnyheter.no/nyheter/verden/2016/01/20/195194891/i-2050-vil-det-vaere-mer-plast-enn-fisk-i-havet>).

Fiskeredskaper

Denne unge svartbaken ble innfanget i Kopervik for ringmerking 26.4.15. Det ble dens redning, for da ble den befridd fra en stor fiskekrok som satt i nebbet. 8.3.16 ble svartbaken sett igjen, ringnummer JU943, på et hvileskjær på Liknes sør for Åkrehamn. Foto: David Torgersen.

Utslipp av olje og annen forurensning

Om lag 1,5 millioner liter olje og annen forurensning ble ulovlig sluppet ut i 2015. Dette tilsvarer 3 utslipp av samme størrelse som ved "Full City"-hendelsen utenfor Langesund i 2009.

Dette viser de foreløpige tallene fra Kystverket. Kystverket har ved de mest alvorlige hendelsene overvåket, ført tilsyn og stilt krav til den ansvarlige forurenser om iverksettelse av tiltak og miljøundersøkelser. Utslippene har kommet fra både skip, offshorevirksomhet og i forbindelse med landbasert aktivitet. Til tross for at dette er en liten nedgang i mengden ulovlige utslipp fra i fjor, er tallet likevel for høyt mener Kystverkets beredskapsdirektør Johan Marius Ly.

- De siste 10 årene har det gjennomsnittlig vært sluppet ut over 2800 tonn olje og annen forurensning hvert år. Dette er vi selvsagt ikke fornøyd med, sier Ly (bildet).

Flest hendelser på Vestlandet og i Oslofjorden

Kystverkets beredskapsvakt mot akutt forurensning fikk i fjor 1098 meldinger om akutt forurensning eller situasjoner der det var fare for akutt forurensning. De fleste hendelsene som førte til utslipp av forurensning skjedde langs vestlandskysten og i Oslofjorden. Dette er i tråd med tallene fra tidligere år og Kystverkets beredskapsanalyser.

Minst én grunnstøting i uka

73 av de varslede hendelsene var fartøy som grunnstøtte. Dette innebærer i gjennomsnitt mer enn én grunnstøting i uka. Antall grunnstøtinger i 2012, 2013 og 2014 var henholdsvis 87, 76 og 75.

- Heldigvis medførte ingen av forårets grunnstøtinger akutt forurensning av betydning, men vi registrerer at antallet grunnstøtinger de siste årene har stabilisert seg på et høyt nivå, sier beredskapsdirektøren.

Ekstremvær

Kystverkets beredskapsvakt erfarer også at mer ekstremvær skaper nye utfordringer for både sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Ved ekstremværet "Ole" i februar i fjor, måtte en rekke skip søke nødhavn langs kysten. Kystverkets slepeberedskapsfartøy og flere kystvaktskip posisjonerte seg langs den uværsutsatte strekningen for å være forberedt på å kunne bistå skip som måtte få problemer i orkanen. Denne typen vær førte også til skader på navigasjonsinnretninger og havneanlegg langs kysten. Kystverket har de siste årene bidratt i økende grad med flyovervåking og opprydning på sjøen etter ekstremvær.

Kilde: <http://www.kystverket.no/Nyheter/2016/Januar/Flest-utslipp-pa-Vestlandet-og-i-Oslofjorden/>

Ukjente dødsårsaker

Det ble funnet en del ilanddrevne sjøfugler på Karmøys strender i løpet av årets tre første måneder – og som vanlig flest alkefugler: alkekonge, lomvi og lunde. Ingen hadde synlig olje i fjærdrakten – så matmangel under turbulente værforhold kan ha vært grunnen til dødeligheten.

I november og desember døde et stort antall sjøender åpenbart av sult. Innsamling i perioden 18.11.-20.12 på sandstrendene, flest på Åkrasanden, viste at svartand var den tallrikeste blant de døde (43), fulgt av sjøorre (7) og havelle (6).

Død lomvi og lunde på Stavasanden henholdsvis 8.3 og 12.3. Ingen tegn til oljesøl i fjærdrakten, så sult kan hende var årsaken til at mange alkefugler kreperte utover ettervinter/vår 2016.

Noen av de avkrefta og forkomne endene valgte å gå på land når de ikke hadde krefter til å dykke og oppholde seg på sjøen. Men i stedet for å drukne ble de offer for kråkene på stranda slik som denne havella på Åkrasanden 1.12. Bildet til venstre: 28 svartender, 1 sjøorre og 1 havelle ble samlet opp på Åkrasanden 18.11. Alle var totalt avmagra og døde av matmangel.

Observasjoner

I den følgende gjennomgangen er hekkende/tidligere hekkende og mulig hekkene arter i Karmøy prioritert, men sjeldenheter, store antall eller uvanlig tidlige/seine observasjoner av andre arter er inkludert. Funn hentet fra Artsobservasjoner er merket (AO). **Rødlistearter** er markert med rødt.

Stjerne* markerer arter som ikke er rødlistet, men som i Karmøy har svært få par, hekker uregelmessig eller på svært få lokaliteter eller har en ugunstig langtidstrend. Bare arter med sterk tilknytning til sjø og strand er tatt med og observasjonsperioden dekker januar-august. Med vinterfunn regnes januar-februar.

***Smålom**

Stort antall: 229 individer på nordtrekk (trekktellingshytta), Sandhåland.

Hekking: Påvist som ny hekkefugl i Karmøy i 2016.

***Storlom**

Ingen vinterfunn.

Hekketid: Kun en eneste observasjon fra sjø: 1 Stavasanden 1.5 (AO). Par til stede i hekketida i Stiklevatnet og i Reiersvatnet med ikke sett med unger noe sted.

Dvergdykker

Vinterfunn: På 5 lokaliteter med til sammen 15 individer. Det er samme antall funnsteder som i 2015, men to individer mer i år (AO).

Hekketida: Ingen funn fra hekketida, siste vårfunn: 1 Heiavatnet 27.3 (AO) og første høstfunn: 2 Salhus 16.10 (AO).

24.1 6 Grønningsjøen (AO)

3.3 4 Salhus (AKV).

Havhest

Ingen vinterfunn. Det betyr færre enn i fjor i samme tidsrom.

8.4 13 på nordtrekk Føynå (AO).

10.4 Ingen ennå på plass på Jarstein og Ferkingstadøyane (OKB).

28.4 Minst 6 på hekkeplass på Jarstein (sett fra båt).

10.5 Ca. 30 ind. på Ferkingstadøyane, de fleste lå på sjøen.

6.7 5 tilsynelatende rugende (sett fra båt) på Urter.

Hekking: Fremdeles tre reservater med hekking; Urter, Ferkingstadøyane og Jarstein. En 50-års lang havhesthistorie i Karmøy går trolig mot slutten. De store koloniene som har vært på Urter og Ferkingstadøyane er i ferd med å kollapse. På Urter vokste det for første gang med sikkerhet ikke opp en eneste unge i 2016.

Toppskarv

Vinterfunn: I alt 20 funn, største antall: 30 Holmen, Åkra, 9 Kjellskjer, Vorråvågen. I 2015 ble det registrert 12 funn med flest individer på Feøy (15) og Åkrasanden (3).

10.4 Start for egglegging; Ett reir konstatert med egg på Jarstein (OKB).

Hekking: Oppdaterte tall for hekkebestandene vil bli presentert etter 2017-sesongen.

***Gråhegre**

Vinterfunn: I alt 16 funn, største flokker 17 Feøy og 5 Salhus mot 2015 med 23 funn og største flokker på 19 Feøy og 14 Bøvatnet (AO).

Største enkeltfunn i løpet av året: 23 på Stutøy, Velde 11.11 og 17 på Longanes, Bygnes 13.12.

Hekking: Anslått 30-50 hekkepar i kommunen, alle koloniene er for tida på Nord-Karmøy. Det har vært et betydelig bestandstap i løpet av dette århundre. En årsak kan være den økte havørnbestanden.

Grågås

Vinterfunn: Få vinterobservasjoner 2015/16. (Se også «Ankomst og vårtrekk»). De største flokkene i 2016: 30 Velde (trekk?), 12 Kvilhaug, 10 Bø. Største flokker i 2015: 25 Tarevika, 18 Fiskåvatnet (trekk?), 20 Håvik (trekk?) Alle observasjoner fra skjærgård og havstrand i hekketida er tatt med nedenfor, funn fra kulturlandskapet fra hekketida (fra 1.4) er å finne i Vern vipa-rapporten for 2016.

- 31.1 2 Kvilhaug (AO).
- 10.2. 2 Feøy (AO).
- 11.2 Flokk 8 Nordbø (AO).
- 21.2 Flokk på 10 over Bøvatnet (AKV).
- 25.2 Flokk 26-30 Velde 25.2. og 28.2 (AO).
- 2.3 Flokk 62 beitet ved Kolstøvågen sør (AKV).
- 3.3 Flokk 110 ved Kolstøvågen (AKV).
- 4.3 Flokk 8 i Bøvatnet sammen med ei tundragås og ei kortnebbgås. 8 ved Fiskåvatnet (AKV).
- 6.3 Flokken på Kolstø hadde vokst til 121 individer (OKB).
- 16.3 Kolstøvåg-flokken talte 133 ind., 20 trakk mot nord over Blikshavn, 16 på sjøen ved Sørboeneset, Velde.
- 17.3 24 beitet ved Heiavatnet.
- 19.3 35 ved Heiavatnet.
- 24.3 4 Mjølhus, 4 Kvilhaug,
- 26.3 Ennå mange som ikke har spredt seg ut med tilhold ved Kolstøvågen: ca. 150 i flokk. I tillegg 6 par på beitemarkene sør for gamle Hydroveien, Myrvang.
- 27.3 2 over Beiningen.
- 30.3 25 Føynå (AO). 35 samme sted 14.4 og 13 19.4 (AO).
- 3.4 Fortsatt 60+ i flokk ved Kolstøvågen.
- 10.4 3 reir med egg på Jarstein, 5 på Ferkingstadøyane (OKB).
- 26.4 Reir med 6 egg på Nordre Sandholmen, Åkra. 8 gjess til stede.
- 4.5 Kull på 5 unger i Nordvatn (HIH).
- 6.5 2 kull på sjøen ved Hydro/Austevik. Kull 1+5 samme sted 16.5.

Hekking: Bestandsveksten har stagnert med hensyn til antall hekkepar, og antall overvintrende grågjess (desember-februar) har gått ned etter toppåret 2009. Årsaker kan være økt predasjon og jakt (flere funn av ringmerkete gjess fra Karmøy/Tysvær rapportert skutt i Danmark).

***Gravand**

Vinterfunn: Med unntak av funnet 1.1.16, ble det i årtes to første måneder sett to gravender i 2016 mot en i 2015. Førstenoteringen kom ni dager tidligere enn i fjor.

- 1.1 4 trakk forbi Tarevika (AO). Eneste vinterobservasjon.
- 13.2 Første vårankomne: 1 hann Tarevika (AO)
- 29.2 Et par i Tarevika (AKV).
- 1.3 5 i Tarevika (AO).
- 4.3 1 Hemnes (via JSI).
- 8.3 1 hann ved Stavasanden
- 14.3 Paret på plass på Søyilå, Velde.
- 16.3 1 hann Vikevågen.
- 17.3 1 hann Åkrasanden.
- 24.3 1 par Båtsvika, Stava.
- 26.3 1 par over Røyrvik, 1 par ved Skålavåg, 1 par Storeholmen, Åkrasanden.
- 11.4 3 par på overflyging av hekkeområdet Tarevika-Nes. 1 par på Lahammar.
- 4.5 Et par ved Litle Sandholmen.

Hekketid: Totalt rundt 10-12 revirer/hekkepar i Karmøy i 2016. De fleste på strekningen Liknes-Haga. Store tap av egg/unger underveis i hekketida, men også i år kom det mange unger på vingene.

***Brunnakke**

Vinterfunn: I alt 12 funn/28 ind. i 2016 mot 10 funn/29 ind. i 2015 (AO). Observasjoner fra skjærgård og havstrand i hekketida er tatt med nedenfor, øvrige er å finne i Vern vipa-rapporten for 2016.

27.1 13 ved Sørbøneset, Velde, ble vinterens største ansamling (AKV).

14.3 2 hanner og 1 hunn i Vikevågen.

24.3 6 matleit ved Kolstøvågen, Hydro nord.

29.4 1 par i Bøvatnet, 12 i Heiavatnet.

Hekketid: Det er ingen sikre tegn på hekking i Karmøy i 2016, men noen få par eller enslige i mai-juli på aktuelle hekkeplasser tyder på at det ennå finnes en liten restpopulasjon igjen i kommunen. Det er meningsløst og trist at jakt på brunnakke fortsatt er tillatt. Jakt må forbys snarest mulig.

Ærfugl

Vinterfunn: Største enkeltfunn i 2016: 225 Skudeneshavn (fryserikaien) 29.2, minst 300 ved Husøy (Biomar) 2.3, 400 ved lakseoppdrett Føynå 11.4 og 200 ved Husøy 25.6 og 11.11. Største tall i 2015: 250 Husøy, 110 Skudeneshavn og 25 Føynå (AO).

Hekketid: Ærfuglen er Karmøys tallrikeste og mest utbredte and – og overgår utvilsomt også stokkanda i antall. Hekker rundt hele Karmøykysten, men fåtalligst i skjærgården øst for Karmsundet. Hekker kolonivis på enkelte holmer på Vest-Karmøy, med Jarstein som en av de viktigste hekkeplassene.

***Siland**

Vinterfunn: I alt 19 funn i 2016 mot 23 i 2015. Største flokker i 2016: 22 Feøy, 10 Grønningen, 8 Sævik mot følgende tall for 2015: 22 Feøy, 12 Grønningen, 10 Visnes (AO).

16.3 6 Kolstøvågen og 8 ved Sørbøneset, Velde (AKV).

17.3 15 Føynå.

25.3 6 Bøvågen (AKV).

30.3 13 Føynå (AO). 7 samme sted 14.4 (AO).

11.4 1 par Vikevågen, AKV.

14.4 8 Kolstøvågen. AKV.

26.4 8 Vorråvågen, 2 Haugavågen N. Den første i ferskvann: 1 hunn Stikleivatnet sør.

3.5 1 par Hilleslandsvatnet sør.

7.5 11 Kolstøvågen.

Hekketid. Reirfunn på holme ved Dalstre i sommer var gledelig og forsterker trenden med oppgang i hekkebestanden i områder med de største minkuttakene de siste årene. De viktigste hekkebiotopene finner vi nord i Karmsundet (Bygnesvågen-Vorråvågen og Husøy-området) og langs Vest-Karmøy fra Dale i nord til Salvøy i sør. Mange ferskvann har også par som jevnlig produserer unger i eksempelvis Stikleivatnet, Melstokkevatnet, Grødemsvatnet og Spannevatnet.

***Tjeld**

Vinterfunn: I alt 5 funn/21 ind. i 2016 mot 5 funn/5 ind. i 2015. Observasjoner fra skjærgård og havstrand i hekketida er tatt med nedenfor, øvrige er å finne i Vern vipa-rapporten for 2016.

20.2 2 satt på moloen ved Guleholmen, Skudeneshavn (AKV).

20.2 1 rastet og søkte etter mat på Kjellsjer, Vorråvågen (AKV).

22.2 1 Medhaug/Ådland (AO)

24.2 1 Tarevika (AO)

27.2 16 på moloen, Lahammar (AO).

2.3 3 rastet på Litle Sandholmen, Åkrasanden (AKV).

3.3 2 rastet på Flataskjer, Karmsundet nord, 3 næringssøkende Salhus, 2 rastet på skjær Mannes.

5.3 2 Snik, 1 Vormedal (AO).

- 6.3 Den første store flokken i vår; 108 individer kom i stor høyde nordover Karmsundet og slo seg ned på Kjellskjær i Vorråvågen (AKV, OKB, HIH).
- 9.3 Til sammen 7 på holmer ved Åkrasanden, 4 på Stavasanden (AKV).
- 10.3 24 tjelder på skjær ved Åkrasanden, 10 på Stavasanden.
- 12.3 Flokk 28 på Stavasanden.
- 14.3 39 Stavasanden, 2 Syrevågen, 3 på Sørbøneset. Ingen Vikevågen og Bøvågen.
- 16.3 Den irsk-merka tjelden tilbake på Stavasanden.
- 16.3 I alt 7 tjelder i fjæra langs Kolstøvågen,
- 17.3 300+ på Kjellskjær, Vorråvågen. De første parvis på hekkeplasser Nes-Ferkingstad-Langåker.
- 20.3 65 Stavasanden.

- 24.3 400+ på Kjellskjær, 95 Stavasanden, 43 Tarevika, 9 Myrvang ved sjøen, 8 Nes sør i hekketerreng, 5 Vikevågen
- 25.3 4 Sørbø, 1 par i Bøvika (paring).
- 26.3 4 Syre, ingen Sandve, 44 Sandhålandsanden, 43 Tarevika, 100 Stavasanden, 21 Little Sandholmen.
- 27.3 2 ved Hilleslandsvatnet, minst 2 på Laksaskjær, Falnes.
- 30.3 15 Føynå (AO), 10 samme sted 14.4 (AO).
- 11.4 3 Vikevågen, 1 par på Syre (inngangen til Syreneset).
- 14.4 4 par langs Kolstøvågen, 1 par Sørbø, 1 par Bøvatnet, 1 par Kalstø/ind.omr., 2 par Tarevika-Otravika.
- 21.4 3 sang/spill Ivarsneset, Vikra.
- 22.4 3 sang/spill Høynes/Høynessjøen.
- 26.4 2 par Haugavågen NNV, 2 par på N. Sandholmen Åkra, 1 par på søre holmen, 1 par på Brattholmen/Longaskjær.
- 6.5 2 par rugende bare ca. 10 m fra hverandre på Kolstøneset. Fortsatt ok 16.5.
- 8.5 1 par Falnes sør, 1 på jordene innenfor Mjølhussanden.

Hekketid: Hekking i heilandskapet har opphørt helt og tjelden har blitt helt borte eller svært fåtallig mange steder i jordbrukslandskapet, særlig på fastlandet og langs Øst-Karmøy (Sørstokke-Dale-Falnes). Kraftig uttynning har også skjedd både på land og i skjærgården ved Skudeneshavn nordover mot Vikra. Tjelden hadde etter alt å dømme et godt produksjonsår i 2016 i kjerneområdene sine: jordbruksområdene Hemnes-Åkra og skjærgården fra Åkra til Torvastad. Totalt sett er bestanden lavere enn ved århundreskiftet, men tilbakegangen er ikke alarmerende.

***Sandlo**

Ingen vinterfunn i (jan.-feb.) i 2016, heller ikke i 2015.

2.3 1 på Bønasand, Liknes (AKV).

14.3 3 Stavasanden.

8.5 De 3 som spilte på Vestheim ind.omr. i mars-april, var nå borte. Dette er første gang i en årrekke at sandloen ikke hekker her. Grunnen er massiv menneskelig forstyrrelse.

Hekketid: Oppnådde i 2016 vellykket hekking på Hemnessanden og på Østrem (industritomt). Ellers observert på de vanlige hekkeplassene som alle er kunstige (industriområder, restområder, steinfyllinger) uten at hekking ble påvist. Med kun 5-10 hekkepar i kommunen er det godt gjort at sandloen har klart seg i mange tiår som hekkefugl i Karmøy. Det er de menneskeskapte habitatene som har vært dens redning, men noen av disse er nå i endring (gjengroing, utbygging) eller blir i økende grad benyttet til rekreasjonssteder (hundelufting, villmannskjøring med mopeder og en rekke andre aktiviteter).

Steinvender

Vinterfunn: I alt 6 funn i 2016 mot 13 funn i 2015. Største flokker registrert på Åkrasanden begge årene, 45 i år, 50 i fjor.

1.3 20 Stavasanden (AO)

2.3 10 Åkrasanden (AKV)

9.3 45 på Åkrasanden (AKV)

26.3 12 på Åkrasanden (AKV).

10.4 2 på Litle Sandholmen (AKV).

12.4 Flokk 40 på skjær nær Stavasanden.

Hekketid: Hekket årlig i skjærgården (i ternekolonier) på strekningen Åkra-Torvastad fram til 1970-årene. Enkelte steinvendere observeres fortsatt sommerstid i dette området, men uten tegn til hekking. Det nærmeste var et par sett på en gammel hekke-lokalitet i Føynå i juni i år (KSK).

Tyvjo

Hekketid: Utgått som hekkefugl. Kun trekkobservasjoner ble gjort i 2016, største dagstall allerede 21.4 da 6 individer trakk mot nord ved Sandhåland (AO). Årets siste observasjon ble to nordtrekkende tyvjoer samme sted 17.7 (AO).

Hettemåke

Vinterfunn: Ingen overvintrende i Karmøy 2015/16, kun 1-2 besøkende Stavasanden-Åkrasanden.

6.-7.2 1 Åkrasanden (AO).

15.2 1 på eng ved Stavasanden (2k) (AKV).

1.3 1 Salhus (AO).

4.3 Ennå ingen i eller ved siste årenes hekkeplass i Bøvatnet.

14.3 1 ved Hydro, 2 rastet i Vikevågen. Ingen Bøvatnet/Bøvika eller V-Karmøy.

17.3 3 Åkrasanden (AKV), 2 Føynå (AO).

24.3 2 på hekkeplass på Litle Sandholmen.

27.3 6 på Litle Sandholmen.

16.4 2 ved terneskjæret, Eidsbotn. Ennå ingen etablering i Bøvatnet, kun et titalls måker i området. 1 nylig fersk ribba av havørn/hubro på Kalstø.

26.4 Ca. 30 ind. på Litle Sandholmen.

4.5 30 på Litle Sandholmen, noen så ut til å ruge. 36 i kolonien i Heiavatnet.

7.5 35 på Litle Sandholmen, 20+ i Heiavatnet, 1 par ved Hoptjern.

Hekking: Den største kolonien i Bøvatnet på 110-125 par hadde en vellykket hekkesesong takket være kontinuerlig minkjakt ved vatnet. Ca. 20 par på Litesandholmen, Åkrasanden fikk også en god sesong, mens de 5-10 parene i Heiavatnet mislyktes. Et enkeltpar i ternekolonien på Flataskjer, Salvøy lyktes med å få unger på vingene.

Fiskemåke

Vinterfunn: I alt 14 funn i 2016 mot 16 funn i 2015. Største flokker 2016: 34 Vik, 5 Åkrasanden. Største flokker i 2015: 30 Tjøsfullvatnet, 17 Stavasanden.

- 26.1 1 rastet på isen på Tjøsfullvatnet.
- 10.2 23 rastende i Vikevågen.
- 15.2 32 rastende i Vikevågen, 1 Kopervik, 1 Vormedalsvatnet.
- 14.3 31 rastende Vikevågen.
- 26.3 21 på hekkeplass Litle Sandholmen, Åkrasanden.
- 30.3 15 Føynå (AO). 30 samme sted 14.4 (AO).
- 3.4 Mange flokker på marker rundt om: 89 ved Kolstøvågen, 27 på Åsebøen, ca. 60 Håvik.
- 11.4 30 rastet Vikevågen. AKV.
- 14.4 40 på hekkeplass Smith Stål, Husøy. Ca. 40 rastet i Bøvika. 2+ par varslet Tresvik-Otravika, 5+ ind. på industriområdet Kalstø.
- 22.4 1 par kurtiserende på holme ved Høynessjøen.
- 4.5 Ca. 30 i kolonien på Litle Sandholmen.
- 8.5 70+ ved Hoptjern i kolonien.
- 16.5 Siste paret på Bygnes/Østrem: reir på steingard på samme sted som de siste 10 årene!

Gråmåke

Vinterfunn: Største flokker 2016: 1000 Karmsundet sør, 400 Skudeneshavn (fryseriet), 160 Mannes, 110 Feøy. Største flokker 2015: 700 Husøy, 200 Kopervik/Karmsundet, 75 Feøy (AO).

- 26.1 160 ved K-fisk, Mannes, 70 på isen på Tjøsfullvatnet og ca. 50 ved Åkra Sjømat.
- 3.2 Ca. 450 fulgte reketråder sør i Karmsundet.
- 7.2 400+ ved fryserikaiaen.
- 10.2 Ca. 30 nærmet seg kolonien på Hydro ved å sitte på fabrikktaut like ved.
- 15.2 Rundt 1000 ind. rundt to reketråder sør i Karmsundet. Svært få andre steder nå med unntak av noen hundre ved fryseriet når båter kommer inn.
- 22.2 Første ind. satt nede i koloniområdet på Hydro. Totalt 130+ individer i området (på skjær og fabrikktaut).
- 24.2 50+ satt på reirplassene på Hydro (til tross for nysnø).
- 14.4 20 Føynå (AO). 40 samme sted 19.4 (AO).
- 26.4 Ca. 20 ind. i kolonien nord på N. Sandholmen, Åkra, ca. 10 ind. på søre holmen.

Hekketid: Den største kolonien finnes på Hydro-området og består av minst 200 par i blanding med sildemåke som er i stort flertall. Gråmåken hekker ennå tallrikt i de ytterste reservatene, men antallet i den indre skjærgården har gått kraftig tilbake i løpet av de siste tiårene. Tidligere tiders hekking i heiene er helt slutt. Utbredelsesområdet i Karmøy er snevrere enn for svartbaken, men videre enn for sildemåken.

*Sildemåke

Vinterfunn: Ett funn i 2016, ingen i 2015.

- 12.1 1 Kolstøneset (2k), AKV.
- 24.3 3 på skjær ved Hydro, 1 Stavasanden.
- 26.3 12 på skjær ved Hydro.
- 3.4 Svært rask og samlet ankomst: synes å være bortimot fulltallig i Hydro-kolonien allerede.
- 26.4 4 ind. på N. Sandholmen, Åkra. 3 ind. på søre holmen.

Hekketid: Minst 600 hekkepar på Hydro-området er den kolonien største i kommunen. Mange mindre kolonier har blitt borte siden slutten av forrige århundre da det f.eks. var kolonier ved på Selen i Karmsundet og på Skardholmen ved Skudeneshavn. Utenom kolonien på Jarstein utenfor Syre, er de fleste hekkeplassene å finne langs den ytre kyststripa på Vest-Karmøy fra Ferkingstadøyane via Åkra-skjærgården til Urter.

Svartbak

Vinterfunn: Største flokker 2016: 70 Skudeneshavn (fryseriet), 30 Tjøsvollvatnet, 20 Feøy. Største flokker 2015: 40 Husøy, 30 Feøy.

- 26.1 14 ved K-fisk, Mannes, 7 på isen på Tjøsvollvatnet og 1 ved Åkra Sjømat.
- 3.2 Ca. 50 fulgte reketråder sør i Karmsundet.
- 7.2 60+ ved fryserikaiaen, Skudeneshavn under lossing av makrell.
- 20.2 70 ved Fryseriet/Guleholmen, Skudeneshavn. Flest ad.
- 14.4 30 Føynå og 35 samme sted 19.4 (AO).
- 26.4 40 ind. i kolonien nord på N Sandholmen, Åkra, ca. 20 ind. på søre holmen. Reir med egg.
- 28.4 18 i kolonien på Langholmen, Skitnadal.

Hekketid: Totalt sett klarer svartbaken seg godt i Karmøy selv om enkelte kolonier har blitt kraftig redusert, med Ryvingen som eksempel. Antall enkelthekkinger rundt på holmer og skjær har også gått ned etter tusenårsskiftet, men svartbaken er likevel den av måkene som har videst hekkeutbredelse og som klarer å få fram unger der de andre måkene har gitt seg.

Dvergmåke

- 11.5 1 sammen med terner og hettemåker på Litle Sandholmen (AKV).
- 9.8 1 juv. Åkrasanden (AKV).

Krykkje

Vinterfunn: Med unntak av ankomstflokker til hekkeplassen i Skudeneshavn fra 25.2, kun ett vinterfunn/1 ind. i 2016 mot 5 funn/8 ind. i 2015 (AO).

- 21.2 Trolig vårtrekkende: 10 mellom Karmøy og Utsira (AO).
- 25.2 Flokk 3 på sjøen ved hekkeplassen/ferjekaiaen i Skudeneshavn (AO).
- 26.2 Flokk 7 på sjøen ved hekkeplassen/ferjekaiaen i Skudeneshavn (AKV).
- 29.2 Flokk 13 på sjøen ved hekkeplassen/ferjekaiaen i Skudeneshavn (AKV).
- 4.3 Flokk 43 på sjøen ved hekkeplassen/ferjekaiaen i Skudeneshavn (AKV).
- 5.3 41 individer på gamle reir i berget ved ferjekaiaen.
- 9.3 45 individer på gamle reir i berget ved ferjekaiaen.
- 18.3 Typisk for vær med NV vind: krykkjene drar til havs. Bare 12 igjen i fjellet i dag (AKV).
- 24.3 41 ind. i fjellet.
- 4.4 Kun 12 ind. i kolonien på ferjekaiaen.
- 22.4 37 ind. i kolonien på ferjekaiaen.
- 6.5 52 i kolonien. Reirbygging i full gang.
- 7.5 Hubro satt i bergveggen. Funnet død under berget dagen etter.
- 15.5 71 individer i kolonien.
- 16.6 Unger begynner å komme til syne i flere reir i kolonien.
- 24.6 Det var minst 5 reir med unger i krykkjefjellet i Skudeneshavn, ett av reira hadde 2 unger, men mange var tomme.

Hekking: Noen få krykkjer var til stede på tradisjonell hekkeplass på Jarstein uten at reir med innhold ble registrert. Koloniene på Ferkingstadøyane og Urter har for lengst opphørt. Skudeneshavnskolonien på 35-40 par er nå den eneste som er oppe og går i Karmøy – og den produserer unger!

Splitterne

Hekketid: Opp i 4 individer samtidig observert gjennom hekkesesongen i perioden 22.5-29.7 i området Stavasanden-Åkrasanden. Litle Sandholmen er trolig en potensiell hekkeplass for splitterne.

Lunde

Vinterfunn: 2 funn i 2016, 1 funn i 2015. Størst antall: 10 mot nord Sandhåland (trekktellingshytta) 21.4 (AO).

- 7.3 1 død i fjæra. Dalsneset, Hovdastad.
- 12.3 1 ad. død på Stavasanden.
- 10.4 Ennå ingen ankommet Ferkingstadøyane (OKB).
- 19.4 3 nordtrekkende Føynå (AO).

Teist

Vinterfunn: 8 funn/8 ind. i 2016 mot 5 funn/12 ind. i 2015.

- 5.3 1 i havna Stong (2k), bildet over (AKV).
- 16.3 2 Føynå , 1 Føynå 30.3 (AO).
- 10.4 13 ved hekkeplass på Jarstein (OKB).
- 11.5 22 ved kolonien på Svortinga (AKV).

*Lomvi

Vinterfunn.: 3 funn/3 ind. i 2016 mot 2 funn/3 ind. i 2015. Største antall: 18 trekkende mot sør Sandhåland (trekktellingshytta) 1.5 og 12 mot sør samme sted 28.9 (AO).

- 3.3 1 Kolstøvågen (AKV).
- 8.3 1 død på Stavasanden.
- 10.3 1 Føynå (AO). Fortsatt 30.3.
- 11.5 2 mellom Kvalavåg og Urter, flokk 7+1 mellom Mannes og Ferkingstadøyane. En kom opp med tobis.

Alke

Vinterfunn.: 3 funn/3 ind. i 2016 mot 3 funn/6 ind. i 2015. Største antall: 23 trekkende mot sør Sandhåland (trekktellingshytta) 1.5 og 13 mot sør samme sted 30.9 (AO).

- 10.3 1 Føynå (AO).
- 17.3 3 Føynå (AO).
- 19.4 2 på trekk nord Føynå, 1 på Stavavika (AO).
- 11.5 1 ved Ferkingstadøyane.

Ternenes hekkesesong 2016

Ankomst

2.5 ble vårens første terner observert i Karmøy. Det var 7 makrellterner som satt i fjæra på hekkeplassen på Litle Sandholmen, Åkrasanden. Neste funn ble 2 makrellterner som hadde ankommet hekkeplassen på Flataskjer, Salvøy 3.5 sammen med årets første rødnebbterne. Videre 5 makrellterner på hekkeskjæret i Eidsbotn 4.5. Samme dag 3 rødnebbterner på Litle Sandholmen. De neste dagene ankom flere makrellterner, med bl.a. 5 ved Ramsvikholmen 9.5 (AO) og 12 Heiavatnet 16.5 (AO). De største antallene av rødnebbterner ble 16 og 40 på/ved Litle Sandholmen henholdsvis 16.5 og 22.5 (AO).

De enkelte hekkeplassene

Eidsbotn

- 4.5 5 makrellterner på hekkeplassen.
- 18.5 8 makrellterner i kolonien, hvorav 2 ruget. Tangering av tidligrekord for egglegging.
- 20.5 12 makrellterner til stede i kolonien.
- 22.5 13 makrellterner i kolonien.
- 22.6 15 terneunger merket, pluss en nesten flygedyktig som ikke ble nådd. 2 reir med egg som ble ruget. Ingen døde unger. Kolonien anslått til 8-9 par makrellterne. Det ble oppdaget et par som hadde 2 unger på egen holme like ved, og det viste seg å være rødnebbterne, og dermed første hekking av arten på denne lokaliteten. Ungene ble merket.
- 28.6 Rødnebbterneparet har nå 2 store unger, og alt synes ok på skjæret til makrellterne (observert fra land).
- 6.7 10 flygedyktige unger av makrellterne og 2 av rødnebbterne på skjæret (sett fra land).
- 22.7 12 ad. og 5 juv. rødnebbterner ennå i kolonien.
- 29.7 Alle ternene hadde dratt.
Oppsummert: 8-9 par makrellterne, 1 par rødnebbterne. Unger på vingene: 10-15 makrellterner, 2 rødnebbterner.

Bygnes sør, Bygnesvågen

- 22.5 1 par makrellterne på Søraskjeret. Rugende.
- 11.6 Paret fortsatt på plass, varslende.
- 25.6 Det første reiret var rotet til med egg utenfor, ny reirgrop inneholdt 1 egg og ble ruget på. 6 rødnebbterner rastet på skjæret.
- 5.7 1 liten unge merket.
- 11.7 Ingen terner å se. Årets to hekkforsøk på skjæret mislyktes av ukjente årsaker.
Oppsummert: 1 par makrellterne. Ingen unger vokste opp.

Bygnes nord, Vorråvågen

- 21.5 4 rødnebbterner til stede ved Indreholmane.
- 25.5 25 rødnebbterner i kolonien på Indreholmane, samt 2 makrellterner.
- 26.5 11 rødnebbterner og 2 makrellterner i par til stede i kolonien.
- 11.6 2 par makrellterne med tilhold, hvorav det ene muligens ruget (observert fra land). I alt 20-25 rødnebbterner i kolonien, av disse ble 7 sett rugende. 1 par rødnebbterne med reir (1 egg) på Guleskjer.

- 25.6 Rødnebbterneparet på Guleskjer med unge. 6 reir av rødnebbterne med egg på Indreholmane: 5x1 egg, 1x2 egg og 9 unger ble merket. 1 par makrellterne hadde 2 unger som ble merket.
- 28.6 Noen av reira med egg 25.6 var i dag forlatt, men det ble matet unger oppe på holmen.
- 5.7 7 rødnebbterneunger merket, 2 fra forrige merking ble kontrollert og 3 var døde. 5 reir med ett egg i hvert var forlatte.
- 11.7 Minst 10 rødnebbterneunger fløy omkring i koloniområdet. 1 adult makrellterne som var stede kan ha hatt unge(r). Det ene rødnebbterneparet på Guleskjer hadde unge på vingene.
Oppsummert: 12-14 par rødnebbterne , 1 par makrellterne. 12-15 rødnebbterneunger vokste opp, men ingen unger av makrellterne ble sett på vingene.

Rødnebbterne jager svartbak ved Guleskjerå, Bygnes, 25.6.16. Her hekket ett par rødnebbterne som la ett egg like ved svartbakreiret. Det gav full uttelling for terneparet som fikk en unge på vingene. Kompaniskap med svartbak ser uforståelig nok ut til å være positivt for ternene. Vi hadde også i år eksempler på at enkelthekkinger kan være mer produktiv enn kolonihekking for rødnebbterna.

Terneskjæret, Hydro sør

- 25.6 3 rødnebbterner varslet. Ingen unger eller reir funnet.
- 28.6 2 par rødnebbterner kurtiserte og 1 par makrellterne til stede, men ingen syntes å ha egg/unger.
- 5.7 En stor makrellterneunge merket, 2 rødnebbterner varslet, men ingen unger/egg funnet.
Oppsummert: 2 par rødnebbterne, 1 par makrellterne. 1 makrellterneunge kom sannsynligvis på vingene.

Husøy/Velde

- 18.5 12 rødnebbterner ved hekkeplassen på Sørbøneset, Velde.
- 27.5 4 rødnebbterner satt på skjær i vågen.
- 11.7 Sein hekking på industriområde på Husøy. 6 rødnebbternepar med reir, ett kull var under klekking, de øvrige inneholdt egg.
- 30.7 Hekkingen på industriområdet oppgitt, ternene borte og ingen unger vokste opp.
Oppsummert: 6 par hekkende rødnebbterner. Ingen unger vokste opp.

Lauvikjå, Salvøy

- 21.5 Ei makrellterne tilsynelatende rugende på skjæret. Ingen andre terner til stede.
11.6 14 makrellterner i kolonien, 7 av disse rugende.
27.6 15 makrellterner lettet fra skjæret ve ankomst. Det ble funnet 3 reir med egg og ringmerket 16 unger. 2 unger lå døde. Kolonien anslått til å bestå av 10-12 hekkepar.
16.7 6 ad. og 10 juv. i kolonien.
Oppsummert: 10-12 hekkepar av makrellterne. 12-15 unger kom på vingene.

Flataskjer, Salvøy

- 10.5 4 makrellterner i par.
21.5 10 rødnebbterner i lufta over holmen, ellers ingen hekkeaktiviteter. Ingen makrellterner.
29.5 Opptelling fra båt: Ca. 50 rødnebbterner gikk på vingene.
11.6 Rundt 60 terner i kolonien med flest rødnebbterner (ca. 40).
12.6 Fra båt mulig å telle 15 rugende terner (begge arter), KSK.
27.6 Ca. 60 rødnebbterner og 20 makrellterner i kolonien. Talt fra båt (terner i lufta).
16.7 Anslått til ca. 5 par makrellterner med store unger og 20 par rødnebbterner med unger i kolonien (observert fra land).
20.7 Totalt antall rødnebbterneunger i kolonien (flygende og ikke-flygende) anslått til rundt 30.
Oppsummert: 20-25 par rødnebbterne og 5-10 par makrellterne. Anslått antall unger på vingene: ca. 20 rødnebbterner og 10 makrellterner.

Sårevågen (innerste holmen)

- 19.5 6 makrellterner på/ved holmen.
29.5 15 makrellterner til stede.
12.6 3 par makrellterne med reir/egg. 1 par på skjæret på Munkajord/Østhus.
27.6 6 makrellterner på/ved holmen. 1 par hadde nyklekte unger. 2 reir med ett og tre egg.
Oppsummering: 4-7 hekkepar av makrellterne. Unger på vingene: 4-6.

Makrellterne inn med fisk til nesten flygeklare unger på Litle Sandholmen, Åkrasanden 26.6.16. Yngel av sei/lyr er sammen med stinte de vanligste fiskeslagene på menyen til makrellternene i Karmøy.

Litle Sandholmen

- 4.5 3 rødnebbterner hadde ankommet.
20.5 10 rødnebbterner til stede på holmen.
21.5 Ca. 100 rødnebbterner på holmen, mange rastet i fjæra, men også paring og reirgroping.
30.5 50+ rødnebbterner på holmen (sett fra land).
26.6 Det ble funnet 10 reir med egg av rødnebbterne. Ei voksen rødnebbterne var drept av rovfugl og delvis oppspist. Et par makrellterne hadde små unger og et annet par hadde minst en nesten flygedyktig unge. 4 makrellterneunger og 5 rødnebbterneunger ble ringmerket.
16.7 10 rødnebbterner og 6 makrellterner i par på holmen. 1 av makrellternene ruget, resten så ut til å ha unger.
25.7 Alle rødnebbternene var borte, 7ad. og 1 juv. makrellterner rastet.
29.7 3 ad. og 3 juv. makrellterner på holmen.
Oppsummert: 15-19 hekkepar av rødnebbterne, 2-3 par makrellterne. Anslått antall unger som vokste opp: 3-6 makrellterne, 10-15 rødnebbterne.

Storeholmen

- 29.6 Det ble funnet 8 reir av rødnebbterne med egg som ble ruget (3x1 egg, 4x2 egg), dessuten et reir med to døde dununger.
2.7 Kolonien var forlatt. Alle ternene borte.
Oppsummert: 8-10 par rødnebbterne. Ingen unger vokste opp.

Skifteskjer, Føynå

- 29.5 50-60 terner gikk på vingene da vi gikk inntil med båt. Flertallet makrellterne. Reirtelling ikke foretatt.
12.6 Anslått 25 hekkepar makrellterne, (KSK).
3.7 Overraskende mange reir hadde fortsatt egg såpass seint i sesongen (noen kan ha vært forlatt). Reirtelling viste 14 reir av rødnebbterne og 28 av makrellterne. 10 unger av makrellterne og 3 av rødnebbterne ble merket. Dette er første året at rødnebbterne er påvist hekkende på holmen.
20.7 2 unger av makrellterne og 1 unge av rødnebbterne merket. To døende dununger funnet, pluss minst 10 reir med egg (alle rødnebbterne ?) var forlatt.
Oppsummert: Ca. 35 par makrellterne og 15-20 par rødnebbterne. Anslått antall unger som vokste opp: 20-25 makrellterne, 5-10 rødnebbterne.

Kvalavåg

- 10.5 8 makrellterner i par på den indre holmen, 10+ rødnebbterner på den ytre.
28.5 Totalt ca. 30 terner (begge arter) i Kvalavåg i dag (KSK).
29.5 Ca. 15 rødnebbterner tilsynelatende rugende (talt fra båt) på den ytre holmen. Et par makrellterne og et par rødnebbterne med tilhold på den indre holmen.
3.6 Ca. 25 rødnebbterner i kolonien på den ytre holmen (KSK).
3.7 2 store makrellterneunger og en liten rødnebbterneunge merket på den indre holmen. Det var to par rødnebbterner på holmen, men det ene paret holdt til ved et tomt (røvet?) reir. 4 rødnebbterner varslet på den ytre holmen.
20.7 1 makrellterneunge på vingene på indre holmen. Usikkert om det vokste opp rødnebbterneunge(r) i det hele tatt. 3 rødnebbterne unger på vingene på den ytre holmen.
Oppsummert: 12-15 hekkepar rødnebbterne, 1-2 par makrellterne. Unger på vingene: 3-5 rødnebbterne, 1-2 makrellterne.

Haugavågen

- 25.5 12 makrellterner til stedet i kolonien (skjær midt i vågen).
31.5 14 makrellterner på skjæret (sett fra land).

- 8.6 9 reir med egg (K.B. Storesund).
- 3.7 9 unger ringmerket, 2 funnet døde. 2 reir med egg, det ene syntes forlatt. I alt 20 voksne makrellterner i lufta.
- 17.7 6 ad. og 5 juv. på skjæret (sett fra land).
Oppsummert: 9-11 hekkepar, anslått 10-12 unger kom på vingene.

Kveitevikjå

- 3.7 1-2 hekkepar av makrellterne på hver sitt skjær. 2 store unger merket.
Oppsummert: 2-4 hekkepar makrellterne, anslått at 2 unger kom på vingene.

Dale, «Bolten» og Litle Lamholmen

- 29.5 Ca. 60 terner gikk på vingene da vi gikk inntil med båt. De fleste rødnebbterner. Noen ruget.
- 12.6 Ca. 30 terner i kolonien på «Bolten» (begge arter), ca. 20 på Litle Lamholmen, også her blanding, og 10 på holme nær kaien på Dale (ikke artsbestemte), KSK.
- 3.7 Ca. 30 terner over kolonien på «Bolten» hvor det ble merket 3 unger av makrellterne og 8 unger av rødnebbterne. Det ble funnet 3 reir med egg og 2 døde unger – ikke artsbestemte. På Litle Lamholmen: 5 rødnebbterneunger og 1 makrellterneunge merket. 1 rødnebbternereir med 2 egg.
- 19.7 40+ terner gikk på vingene da vandrefalk fløy over hekkeområdet.
- 20.7 På Litle Lamholmen SV for «Bolten» var det et rugende par med rødnebbterne, 1 liten unge av rødnebbterne og 2 store makrellterneunger ble merket, ellers et 20-talls juvenile som oppholdt seg i området «Bolten»-Lamholmane. På «Bolten» ble det funnet og merket 3 store og 1 liten rødnebbterneunge (dununge) pluss en stor makrellterneunge.
- 30.7 Ca. 10 voksne terner matet unger på skjæret. Sannsynligvis rødnebbterner (sett fra avstand). Til sammen ca. 25 terner, trolig av begge arter, både ad. og juv. rastet på Litle Lamholmen.
Oppsummering: Ca. 20 par rødnebbterne og 10 par makrellterne som produserte henholdsvis rundt 15-20 og 5-8 unger på vingene.

Dale, Dalstreholmen («Pannekakå»)

- 29.5 Ca. 15 makrellterner med tilhold, men ingen reirfunn.
- 28.6 2 par makrellterner på holmen (sett fra land).
- 3.7 Ingen sikre tegn til ternehekkning på holmen, men 3-4 makrellterner varslet litt.
Oppsummert: 2-4 par makrellterne. Anslått antall unger som vokste opp: 0-3.

Storesundskjærene

- 22.7 1 makrellterne med 2 juv. rastende, (KSK). Kan ha vært terner fra en nærliggende koloni.

Veste (Kvalsvik)

- 17.6 Maks. 20 ternepar på holmen. Begge arter.
- 17.7 12-15 rødnebbterner og 8-10 makrellterner på/ved holmen. Ingen store unger sett, men mating foregikk opp i vegetasjonen i rødnebbternedelen av kolonien.
Oppsummert: 8-12 hekkepar av rødnebbterne, 6-8 par makrellterne. Anslått antall unger som vokste opp: 5-10 av begge arter.

Urter

- 9.7 3 par hekkende rødnebbterner, alle med 1 egg på skjær nær hytta nord på hovedøya (KSK).
Oppsummert: 3 hekkepar av rødnebbterne. Ingen unger kom på vingene.

Ramsvik

- 27.5 6 rødnebbterner i lufta over Ramsvikholmen. Ingen øvrige hekkeaktiviteter.
- 14.6 15 par rødnebbterner og 2 par makrellterner med reir/egg.
Oppsummert: 15 par rødnebbterne og 2 par makrellterne. Ingen unger vokste opp.

Høvring-Gismarvik

- 5.7 Labbavikjå: 10 makrellterneunger ble funnet og merket, pluss 3 unger var på vingene. Ca. 30 ad. makrellterner i lufta. Gjølstølskjæra: Ca. 50 rødnebbterner kom inn fra fjorden og begynte å varsle, men de fleste hadde ikke egg/unger fordi det kun ble funnet 8 reir med egg, 1 unge var på vingene og 1 stor ble merket. 1 stor makrellterneunge fikk også ring.
Oppsummert: 15-18 hekkepar makrellterne. Anslått 15-20 unger vokste opp. 12-15 par rødnebbterne, 2-5 unger vokste opp.

Guleholmen, Skudeneshavn

- 26.5 6 makrellterner i par og 7 rødnebbterner på holmen.
24.6 Kolonien plutselig borte. Ingen terner å se hverken på holmen eller i nærområdet.
Oppsummert: 3-4 par av begge artene. Ingen unger vokste opp.

Grødemsvatnet

- 12.7 Ca. 10 flygedyktige og nær flygedyktige makrellterneunger på/ved holmen.
18.7 2 store og 2 mindre unger på holmen (sett fra land).
Oppsummert: 8-10 par makrellterne, 12-15 unger kom på vingene.

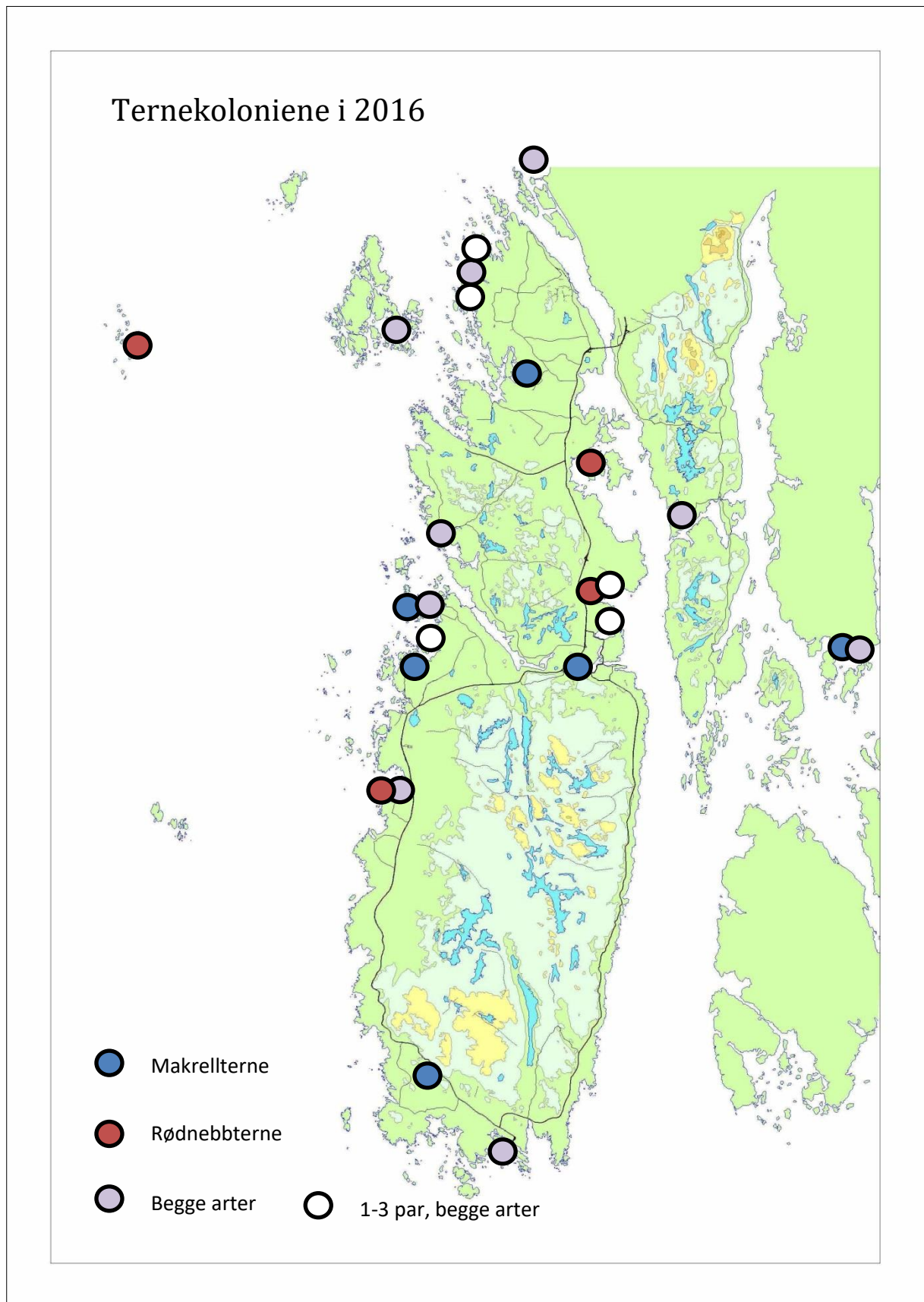
Totalt antall for alle hekkeplassene: 124-151 par med makrellterne (middel 138), og 142-181 par rødnebbterne (middel 161 par). Unger på vingene: 111-150 (middel 130) makrellterne og 74-102 (middel 88) rødnebbterne.

Borttrekk

Avreisen fra koloniene og fra Karmøy skjedde umiddelbart etter at ungene var flygeklare. Mange rødnebbterner ga opp hekkingen eller gjorde ingen hekkforsøk og dro bort allerede tidlig i juli. Matmangel var etter alt å dømme årsak til det (for) tidlige borttrekket. Siste makrellterne notert nær koloni var ei voksen i Nordalsbotn ved Kopervik 1.8 og ei med unge i Visnessjøen/Haugavågen 5.8 (begge var ringmerket).

Årets siste terneobservasjoner: 1 makrellterne i Kvalavåg 6.8. Et titalls unge og voksne rødnebbterner søkte næring ved Åkrasanden under uvær 9.8.

Kart over hekkeutbredelse

Bestandsutvikling 2005-2016

Antall hekkende par (reir med egg/unger)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
M	163	185	243	262	231	223	309	210	205	201	64	138
R	515	504	424	458	849	553	370	660	39	345	75	161

Antall hekkepar bygger på en vurdering av maks. og min. tall av tilstedeværende terner og reirfunn for hvert enkelt år. M = makrellterne, R = rødnebbterne

Antall unger på vingene

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
M	65	154	172	117	215	150	43	91	74	235	46	130
R	24	86	185	54	363	81	8	228	6	102	7	88

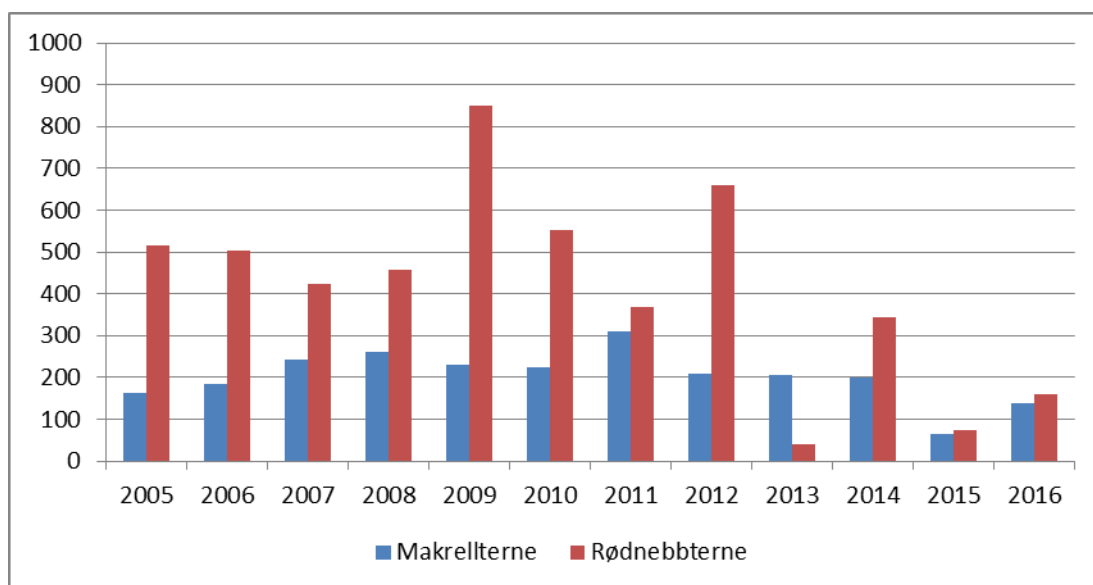
Tallene er estimater basert på sesongenes siste tellinger av ungfugler i og ved koloniene.

Tabellene over forteller om en generelt synkende bestand av begge terneartene i Karmøy de siste 5-6 årene. 2016 var likevel et bedre år for ternene enn bunnåret 2015. Det var flere terner i koloniene og flere unger kom på vingene i 2016. Toppåret for rødnebbterna i prosjektperioden må vi likevel helt tilbake til 2009 for å finne, da vi hadde et femdobbelte antall hekkepar sammenlignet med 2016. Makrellterna hadde flest hekkepar i 2011 og har en tilbakegang på over 40% i forhold til årets antall.

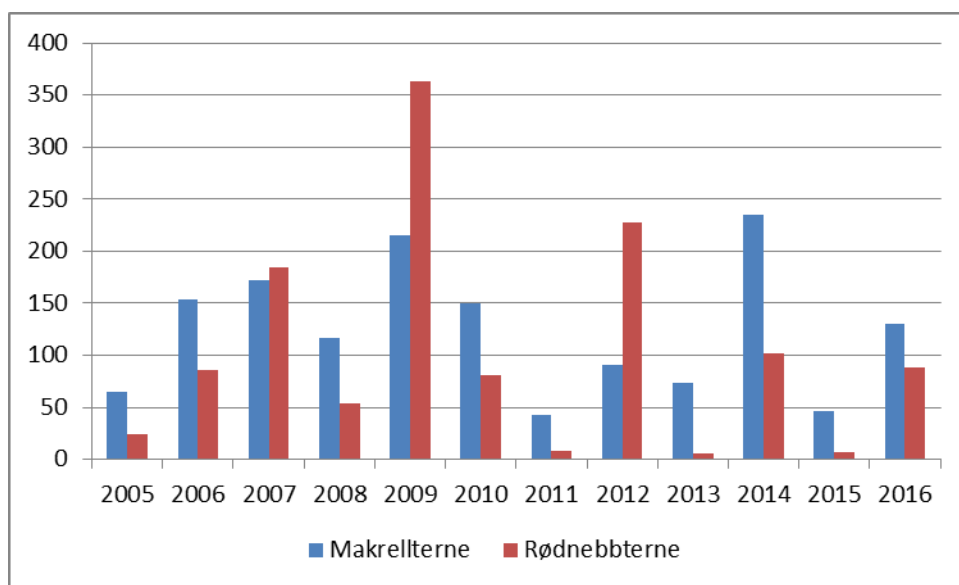
Utviklingen går i gal retning for begge terneartene og «svarte» år innfinner seg oftere. Med redusert minkbestand kommer nå den største trusselen mot ternene fra vær- og klimatiske forhold som vanskeliggjør mattilgangen. Det er å anta at næringsmengden, det vil si aktuelle fiskeslag, generelt er redusert, og at ternene sliter mer enn før med å finne passende matfisker gjennom hekkesesongen – og at problemer med mattilgangen finnes uansett vind og vær. Overfiske av tobis og stinte kan være en like sannsynlig forklaring som klimatiske endringer (våte og vindfulle somrer) som årsak til hekkesvikt lokalt. Det viser seg at ungeproduksjonen har vært best i det som vi anser for varme og rolige somrer, slik som f.eks. 2014. Noe av forklaringen på bestandsnedgangen hos begge artene kan selvsagt også skyldes større dødelighet under trekk og overvintring.

Svingningene i hekkesuksess er store og mye større for rødnebbterna enn for makrellterna. I løpet av de siste undersøkte 12 årene varierer antall unger som har vokst opp i kommunen fra 363 (2009) til 6 (2013). Tilsvarende tall for makrellterna er 235 (2014) til 43 (2011). At makrellternebestanden er mer stabil over tid skyldes mest sannsynlig at næringsgrunnlaget for makrellterna er mer stabilt enn for rødnebbterna. Forenklet kan en kanskje si at bestanden av stinte (leppefisker) svinger mindre enn bestanden av tobis (sil) – fiskeslag som henholdsvis makrellterna og rødnebbterna synes å være sterkt avhengige av i hekketida.

Vi har merket oss et interessant fenomen, nemlig at enkltpar av rødnebbterner som hekker helt alene eller sammen med makrellterner i Karmsundet, svært ofte har like god hekkesuksess som makrellternene, mens det samtidig går helt galt for rødnebbterne koloniene ytterst ved Vest-Karmøy. Kan det tenkes at noen rødnebbterner er i stand til å skifte over til de samme de samme matfiskene som makrellterna – og i det hele tatt kopiere makrellternas måte å oppnå bedre hekkeresultat enn flertallet av rødnebbternene?

Antall hekkepar av makrellterne og rødnebbterne i prosjektperioden 2005-16.

Antall unger som kom på vingene av makrellterne og rødnebbterne i prosjektperioden 2005-16.

Bare i 2015 ble det registret færre terner på hekkeplassene i Karmøy enn i 2016. Siste sesongen ble altså noe bedre enn fjoråret både med hensyn til antall terner som gikk til hekking og hvor mange unger de fikk på vingene. Til tross for totalt færre hekkepar, mestret også i år makrellterna å fø opp flere unger enn rødnebbterna. Antall unger av rødnebbterne som vokste opp, lå bare litt under snittet for perioden 2005-15 (88/104). Med rundt 130 unger på vingene, ble 2016 langt bedre enn fjoråret, men likevel langt under snittet for perioden (130/209).

Ringmerking

Merketall

Årets merketall var ikke klare ved rapportskrivingens avslutning, med unntak for ternene. 83 unger av makrellterne fikk påsatt ring og 52 rødnebbterneunger. Fargemerking ble ikke foretatt. Vi skulle ønske det fantes midler til merking med lyslogger eller GPS-utstyr for å kunne forstå bedre hva som er i ferd med å skje med ternene – ikke minst hvor de flytter hen de som gir opp hekkingen hos oss – og hvor langt avgårde de som fullfører drar for å finne mat. Et fargemerking- og lysloggerprogram i regi av Seapop har allerede gitt spennende resultater for toppskarver merket på Jarstein.

Gjenfunn og kontroller

Fremmedkontroller

Hettemåke. Stav. Mus. JE54 grønn ring med hvit kode. Merket som unge, Killingen, Oslo, 15.6.14. Kontrollert i Lille, Frankrike 19.2.16 og ved Tarevika, Karmøy 28.3.16.

Ungebildet er tatt av Carsten Lome, bildet av den samme måken i Frankrike er tatt av Eric Petit-Berghem. På det største bildet ser vi samme hettemåken hvile i en gulrotåker ved Tarevika på Langåker. Med hjelp av kraftig medvind

fra sørøst har den latt seg føre nordover så langt den skal, men har havnet i en for vestlig posisjon. Turen østover til Oslo og hjemstedet ved Bygdøy, tilhørte nok neste etappe av reisen når vinden løyet og den hadde fått feitet seg opp litt.

Tjeld BTO PF32 metallring. Kontrollert på ei brygge på Kolstø 28.3.16 var merket i Snettisham, Norfolk, 20.3.2004 og var da i sitt andre leveår (2k).

Rødnebbterne ST26...ukjent merkesentral (trolig engelsk/BTO) kontrollert i kolonien på Ramsvikholmen 14.6.16.

Gjenfunn av egne merkinger

Makrellterne 7543214 kontrollert på hekkeplass Guleholmen, Skudeneshavn 2.6.16 (OKB), merket som unge på Skifteskjer, Føynå 1.7.2014.

Makrellterne 7465160 kontrollert på hekkeplass Guleholmen, Skudeneshavn 2.6.16 (OKB), merket Tjøsvollvatnet 3.7.2003.

Makrellterne 7470213 kontrollert Eidsbotn (i koloni) 2.6.16 (AKV) og 22.6.16 (med to store unger), merket i Tjøsvollvatnet 6.7.2006.

Fargemerking – kontroller og gjenfunn i 2016

Fugler fargemerket lokalt av Karmøy RG

Art	Ring-nummer	Kontroll-dato	Kontroll-sted	Forrige k. dato	Forrige k. sted	Merke-dato	Merke-sted
Fiskemåke	JT51	3.1.16	Frankrike			8.7.15	Hydro
Gråmåke	J8972*	5.1 +15.2.16	Skudenes	5.12.15	Danmark	13.7.15	Jarstein
Gråmåke	JN230	7.1.16	Kopervik	3.10.15	Syre	10.7.11	Hydro
Gråmåke	JN235*	7.1+15.2.16	Kopervik	15.7.14	Bergen	10.7.11	Hydro
Gråmåke	J829H*	7.1+15.2.16	Kopervik			8.7.15	Hydro
Gråmåke	J1688*	7.1+15.2.16	Kopervik	21.12.15	Mandal	21.6.15	Hydro
Gråmåke	JAP45	7.1.16	Kopervik			16.12.15	Stavanger
Gråmåke	JL930	16.2.16	Stavasand	7.1.16	Kopervik	30.6.13	Tysnes
Gråmåke	JAT27*	10.1.16	Vikevågen			8.1.16	Stavanger
Gråmåke	J8968*	10.1.16	Skudenes			30.7.15	Jarstein
Gråmåke	JAP72*	10.1.16	Skudenes			7.7.15	Sande MR
Gråmåke	J3108	10.1.16*	Skudenes	30.7.15	Skudenes	28.3.12	Stavanger
Gråmåke	JN539	13.1.16	Stavasand	11.3.14	Stavasand	5.7.11	Tysnes, Ho
Gråmåke	J8973	13.1.16	Bryne	1.1.16	Sandnes	13.7.15	Jarstein
Gråmåke	JN158	15.1.16	Salhus	14.5.15	Hydro	12.7.08	Hydro
Gråmåke	J1662	21.1.16	Skudenes	20.12.15	Sandve	8.7.12	Jarstein
Gråmåke	J1687	21.1.16	Skudenes			21.6.15	Hydro
Gråmåke	J5974	24.1.16	Hirtshals			13.7.15	Jarstein
Gråmåke	J1458?	26.1.16	Mannes			15.6.11	Finnmark
Gråmåke	JCL5?	26.1.16	Mannes			14.7.99	Troms
Gråmåke	JAP20*	18.2.16	Stavanger	29.1.16	Tarevika	21.1.16	Stavanger
Gråmåke	JN197	6.2.16	Mannes	11.3.13	Stavasand	30.6.09	Jarstein
Gråmåke	J3503	8.2.16	Mannes	10.6.12	Mandal	6.7.11	Lindesnes
Sildemåke	J811H	6.1.16	Portugal	20.12.15	Spania	8.7.15	Hydro
Sildemåke	J7KE	10.1.16	Spania	22.2.15	Spania	20.7.13	Hydro
Sildemåke	JJZ5	17.1.16	Marokko	7.7.15	Hå	11.7.09	Hydro
Sildemåke	J6Z7*	17.1.16	Marokko	16.3.15	Marokko	10.7.08	Hydro
Sildemåke	J5KA*	22.1.16	Marokko	15.12.15	Marokko	20.7.13	Hydro
Svartbak	JA706	2.1.16	Bærum	22.1.11	England	25.6.99	Ryvingen
Svartbak?	JU501*	10.1.16	Vikevågen			8.7.15	Hydro
Svartbak	J2TE	15.1.16	Frankrike	3.10.14	England	7.7.07	Ferk.øyane
Svartbak	J1MT	25.1.16	Mannes	21.6.13	Mannes	30.6.07	Ryvingen
Svartbak	JU792	7.2.16	Skudenes			30.6.15	Kr.sand
Svartbak	JU522	7.2.16	Nederland			13.7.15	Jarstein
Svartbak	J7MN	7.2.16	Nederland				
Svartbak	JA734	7.2.16	Frankrike				
Svartbak	JZ501	10.2.16	Mannes			8.12.15	Åkra
Knoppsvane	Y538	25.1.16	Skudenes	29.7.15	Skudenes	6.5.15	Sandnes
Knoppsvane	Y539	25.1.16	Skudenes			6.5.15	Sandnes
Havørn	N6 00	27.1.16	Husøy			9.6.15	Askøy

*Fotobelegg av avlesning/kontroll. Spørsmålstegn ved art: kan være feilbestemt. Spørsmålstegn ved nummer: Kan være feilavlest. J3503 og J1458 var ikke helt utfarget (5.vinter).

Art	Ring-nummer	Kontroll-dato	Kontroll-sted	Forrige k. dato	Forrige k. sted	Merke-dato	Merke-sted
Svartbak	JT986	10.2.16	Mannes	7.12.15	Danmark	28.9.15	Åkra
Svartbak	JWC01	10.2.16	Skudenes			7.7.15	Danmark
Svartbak	JU534	20.2.16	Nederland	16.9.15	Frankrike	20.7.15	Jarstein
Svartbak	J9MX	2.2.16	London			30.6.07	Ryvingen
Svartbak	JP800	6.3.16	Husøy	2.9.15	Danmark	30.6.13	Mandal
Svartbak	JZ620	6.3.16	Åkrehamn	8.2.16	Kr. sand	22.6.15	Arendal
Svartbak	JU943	8.3.16	Liknes			26.4.15	Kopervik
Svartbak	JU523	23.2.16	Nederland			13.7.15	Jarstein
Svartbak	JU534	20.2.16	Nederland	16.9.15	Frankrike	20.7.15	Jarstein
Svartbak	J2949	2.2.16	England			30.6.07	Ryvingen
Svartbak	JA708	27.4.16	Sandholmane	24.9.12	Nederland	25.6.09	Ryvingen
Gråmåke	JN229	10.2.16	Skudenes	5.6.15	Hydro	11.7.09	Hydro
Gråmåke	JL455	10.2.16	Vik			30.6.15	Fjell, Ho.
Gråmåke	J1688*	11.2.16	Skudenes	7.1.16	Kopervik	21.6.15	Hydro
Gråmåke	J7004	11.2.16	Skudenes	30.1.16	Mandal	2.7.13	Mandal
Gråmåke	J7695	11.2.16	Skudenes	31.1.16	Stavanger	24.2.14	Stavanger
Gråmåke	J6529	11.2.16	Skudenes	30.6.15	Klepp	13.8.13	Stavanger
Gråmåke	J8YU	11.2.16	Skudenes	12.6.15	Haugesund	30.6.07	Ryvingen
Gråmåke	JN208	24.2.16	Hydro	24.8.15	Danmark	11.7.09	Hydro
Gråmåke	J8UM	6.3.16	Hydro	14.5.15	Hydro	15.7.07	Hydro
Gråmåke	JL617	6.3.16	Husøy	17.1.16	Bergen	6.1.16	Bergen
Gråmåke	JL315	8.3.16	Stavasand	21.2.16	Bergen	28.12.14	Bergen
Gråmåke	JN244	29.2.16	Haugesund	21.5.15	Haugesund	20.7.13	Hydro
Gråmåke	JN244	2.4.16	Hydro	29.2.16	Haugesund	20.7.13	Hydro
Gråmåke	JL796	16.3.16	Stavasand	4.6.14	Osterøy	8.7.13	Fjell, Ho.
Gråmåke	JN237	5.4.16	Hydro	11.3.14	Vik	10.7.11	Hydro
Gråmåke	J3017	27.4.16	Sandholmane	24.4.16	Stavanger	1.7.11	Stavanger
Gråmåke	J1694	4.5.16	Hydro	6.3.16	Husøy	21.6.15	Hydro
Fiskemåke	JH62	5.3.16	Vik	27.2.14	Stavanger	31.1.04	Stavanger
Fiskemåke	JXP5	14.3.16	Vik	23.3.13	Vik	3.1.08	Stavanger
Fiskemåke	J4KM	15.3.16	Vik	16.12.14	Stavanger	10.3.12	Stavanger
Fiskemåke	JOPM	16.3.16	Vik	22.1.16	Stavanger	17.1.13	Stavanger
Kråke		6.3.16	Husøy			6.11.15	Hemsedal
Sildemåke	J863H	4.3.16	Spania	2.11.15	Spania	5.7.15	Hydro
Sildemåke	J898H	2.3.16	Gambia			5.7.15	Hydro
Sildemåke	J868H	17.2.16	Spania			5.7.15	Hydro
Sildemåke	J3UM	28.3.16	Hydro	14.5.15	Hydro	15.7.07	Hydro
Sildemåke	J9YK	16.4.16	Brekke	17.3.15	Marokko	5.7.07	Hydro
Sildemåke	JXJ4	1.5.16	Farsund	25.4.14	Håvik	12.7.09	Farsund
Sildemåke	J4TZ	5.5.16	Håvik	22.10.13	Nederland	20.7.13	Håvik
Sildemåke	J1KA	18.3.16	Vigo, Spania	14.10.15	Frankrike	20.7.13	Håvik
Sildemåke	JCOM	6.5.16	Kvilhaug	8.8.13	Frankrike	2.7.12	Farsund
Sildemåke	J5KH	4.5.16	Hydro	8.12.13	Marokko	20.7.13	Hydro
Sildemåke	J660E	4.5.16	Hydro	23.10.13	NV Spania	17.7.13	Farsund
Sildemåke	JXJ2	3.4+4.5.16	Hydro	1.5.15	Hydro	12.7.09	Farsund

Art	Ring-nummer	Kontroll-dato	Kontroll-sted	Forrige k. dato	Forrige k. sted	Merke-dato	Merke-sted
Sildemåke	J2TP	4.5.15	Hydro	30.7.15	Hydro	15.7.12	Hydro
Sildemåke	JE5A	5.5.16	Nordstokke	18.7.14	Hydro	20.5.12	Haugesund
Sildemåke	JH5M	5.5.16	Nordstokke	9.1.16	Malaga	6.7.12	Mandal
Hettemåke	JE54	28.3.16	Tarevika	19.2.16	Frankrike	15.6.14	Oslo
Hettemåke	J5HC	30.4.16	Mosvatn	10.4.13	Mosvatn	10.6.07	Tjøsvollvatn
Hettemåke	J00J	27.4.16	Stokkadalsvtn			25.6.07	Tjøsvollvatn
Tjeld	T021	10.4.16	Nederland	16.9.15	Nederland	19.6.12	Sund
Tjeld	T017	4.5.16	Føynå	27.2.15	Nederland	29.6.11	Sund
Tjeld	FP7958x	20.3.16	Kolstøvågen				England
Tjeld*	FP32736	28.3.16	Kolstøvågen			20.3.04	England
Svartbak	J7TM	2.5.12	Tarevika	5.1.10	Husøy	7.7.07	Ferk.øyane
Gråmåke	J3046	2.5.16	Tarevika	8.1.16	Stavanger	27.10.11	Stavanger
Fiskemåke	J68L	10.1.16	Frankrike	21.9.15	Stavasanden	14.6.15	Bergen
Fiskemåke	J8T0	28.3.16	Tarevika	14.5.14	Nordland	4.1.03	Stavanger
Fiskemåke	J851	28.3.16	Tarevika	12.3.16	Stavanger	28.1.14	Stavanger
Fiskemåke	JY80 ?	20.6.16	Meland			22.11.08	Kr.sand

Spesielt interessante gjenfunn og kontroller

Svartbak J1MT – typisk trekkemønster

Den kom til verden på Ryvingen ved Åkra sommeren 2007 og ble oppdaget i Hanstholm i Danmark allerede 12.9 samme året. Der forble den et års tid før den flyttet litt på seg – til Hirtshals, hvor den tilbrakte resten av ungdomstida si fram til siste avlesning 30.1.12. Om den vendte hjem igjen sommeren 2012 vet vi ingenting om, men neste gang den ble oppdaget var 25.6.13. Da var den sannsynligvis tilbake på fødestedet på Ryvingen og ble avslørt da den var innom K-Fisk på Mannes for å sjekke næringsforholdene. Etterpå ble svartbaken ikke sett noe sted før 27.1.16 da den igjen var på plass ved fiskebedriften på Mannes. Denne vinteren dro den altså ikke tilbake til Danmark, og kanskje vil den nå som kjønnsmoden ikke dra så langt bort mer, men holde seg på hjemlige trakter hele året, resten av livet.

J8972 og J1688 - nordtrekk av gråmåker midtvinters

I begynnelsen av januar gikk antall gråmåker plutselig opp på de mest brukte overvintrings-plassene som Skudeneshavn og Kopervik. Mange måker med fargeringer dukket opp, og det viste seg fort at noen av disse hadde vært sørover tidligere på vinteren og altså returnert til hjemlige trakter midtvinters. Det er usikkert hva dette vintertrekket skyldes, men henger trolig sammen med vær- og næringsforhold. Eller det kan være helt tilfeldig at noen måker drar fram og tilbake over ganske store avstander gjennom vinteren.

Et tydelig eksempel på en midtvintertrekker er J8972. Den ble merket på Jarstein som unge 13.7.15 og kontrollert i Danmark 5.12.15. Tilbake på hjemlige trakter var den igjen 5.1.16 da den ble avlest i Skudeneshavn. En annen gråmåke merket som unge på Hydro 21.6 (J1688) befant seg i Mandal 21.12.15, men var hjemme igjen 7.1.16 da den ble avlest i Kopervik.

Gråmåke JAP20 – eksempel på måkenes varslingsystem eller medfødt matinstinkt?

Når det dukker opp en god matkilde et sted, samles måkene fort. Men hvor kommer de fra? Klarer de å signalisere over mye større avstander enn vi kan tenke oss? Kan f.eks. gråmåker i Breiavatnet i Stavanger få med seg når det er klondyke-stemning på Karmøy? JAP20 merket i Breiavatnet 21.1.16, var sammen med en stor flokk måker som mesket seg på krepsdyr i Tarevika under ekstremværet «Tor». 29.1. Hvor fort den dro tilbake til Stavanger etter festen i Tarevika vet vi ikke, men den var der i alle fall 18.2. JAT27 merket ved Breiavatnet 8.1.16 var i Skudenes da det ble landet fisk to dager seinere. En kan lure på om måkene «Beakbook» klarer å spre informasjon om matkilder som ligger milevis borte, eller har hver enkelt måke en sans som gjør at de instinktivt vet hvor de beste matkildene til enhver tid er?

Sildemåke J3UM - skifte av overvintringssted i utlandet

Sildemåke J3UM ble i sin første vinter kontrollert i Portugal, siden har den overvintret både der og i England.

Sildemåke JXJ2 - eksempel på innvandring av sildemåke

Denne måken viser at ikke alle sildemåker vender tilbake til fødestedet eller hjemstedet. Denne viser at flytting – ganske langt bort - forekommer. JXJ2 ble født på Rauna ved Farsund i 2009 og ble første gang sett i Hydrokolonien i 2014. Både i 2015 og 2016 var den tilbake som hekkefugl på Hydro. Den ble som treåring sett i Farsund, men slo seg altså ikke ned på hjemstedet. Den har også litt uvanlige utenlandske kontroller ved at den ikke er observert lenger mot sør enn Nederland og Frankrike,

Fiskemåke J8T0 – besøk fra Nord-Norge

Måken ble merket i sitt andre leveår (hann) ved Breiavatnet i Stavanger – hvor den er kontrollert mange ganger siden, sist 1.3.16. Måken hører tydeligvis hjemme i Dønna i Nordland hvor den ble kontrollert i hekketida, 14.5.14. Trolig på vei mot Nord-Norge igjen, ble den sett hvilende på åkrene ved Tarevika 28.3.16.

Til venstre: Den unge gråmåken på vingene, JAP20, har gitt et interessant innblikk i en gråmåkes lokale flyttemønster. Til høyre: Tjelden med to gule og en grønn ring i tillegg til en metallring ble merket i Dublin Bay i Irland 26.2.13. I begynnelsen av april samme året ble den sett på Stavasanden. I fjor ble den funnet med reir på Liknes. Siste gangen den ble sett på overvintringsplassen i Dublin Bay var 10.3.16 – bare 6 dager senere var den i gang med å sjekke damer på Stavasanden

Vinterbestander av sjøfugl

Januartellingene

Art	S1	S2	S3	V1	V2	V3	V4	Ø1	Ø2	Ø3	N1	N2	N3	SUM
Smålom							1							1
Islom				1										1
Dvergdykker							2				3			5
Gråstrupedykker		1												1
Horndykker		1												1
Toppskarv				3			3	4			1		8	19
Storskarv	7			3	3		15	14		13	5	3		63
Gråhegre	1			1		4		8	9		5	7	2	37
Knoppsvane	9	2					2	2	4		9			28
Sangsvane	5													5
Grågås				9										9
Brunnakke	3			5					19					27
Krikkand	1		2	6		9				20		1		39
Stokkand	35	6		24	83	5		6	14	10	32	31		246
Bergand				1										1
Toppand	8	8		1	5	5		3	2					32
Ærfugl	130	4	3	12	80	50	30	18	175	3	13	1	8	527
Havelle				25	10	50	45							130
Svartand			1	11	11	1	2		3					29
Sjørørre				1	1				2				5	9
Kvinand	2		4	12	3			3	18		2			44
Laksand	2			1										3
Siland	2	2	5	1	1		8	3	28	2	3	1		56
Havørn	2	1	2	1	1	1						1		9
Vandrefalk				1									1	2
Vannrikse	1				2							1		4
Sivhøne						1			2					3
Sothøne								1						1
Steinvender					4									4
Fjæreplytt														
Storspove				1	8								1	10
Hettemåke														
Fiskemåke	9			4	5	5		2						25
Gråmåke	400	4	3	40	41	156	16	239	52	93	17	7	15	1083
Sildemåke									1					1
Svartbak	20	1		1	2	12	3	6	4	2	4	3	5	73
Alkekonge		1		1			1			1				4
Teist				1			1							2
Skjærpiplerke				1	1		1						3	6

Telleperiode 1.-15.1.2016. S1: Vikevågen-Skudeneshavn, S2: Syrevågen S3: Røyrvik-Sandve/Skårnes, V1: Tarevika-Stavasanden, V2: Åkrasanden-Stong/Årabrot, V3: Holmen-Tjøsvollsjøen/Tjøsvollvatnet V4: Salvøy-Veavågen, Ø1: Kopervik-Bygnes-Hydro, Ø2: Kolstøvågen-Husøy Ø3: Bukkøy-Bø, N1: Salhus-Vikjå-Storøy, N2: Hibernarevågen-Kvalavåg-Visnes-Haugavågen, N3: Vikingstadsjøen-Dalsvågen-Hauskjevågen.

Art	2013	2014	2016
Smålom	1	2	1
Islom	1	1	1
Dvergdykker	6	6	5
Gråstrupedykker	2	1	1
Horndykker	1	1	1
Toppskarv	33	21	19
Storskarv	117	83	63
Gråhegre	74	41	37
Knoppsvane	28	23	28
Sangsvane	10	6	5
Grågås	15	5	9
Stokkand	109	87	246
Brunnakke	6	9	27
Krikkand	2	11	39
Bergand	7	14	1
Toppand	68	2	32
Ærfugl	326	251	527
Havelle	24	75	130
Svartand	8	29	29
Sjørørre	21	10	9
Kvinand	49	25	44
Laksand	7	1	3
Siland	62	33	56
Havørn	6	4	9
Vandrefalk	2	1	2
Vannrikse	1	0	4
Sivhøne	0	1	3
Sothøne	2	1	1
Steinvender	43	65	4 (73)*
Fjæreplytt	6	5	0
Storspove	2	16	10
Hettemåke	2	2	0
Fiskemåke	42	13	25
Gråmåke	1036	885	1083
Sildemåke	0	1	1
Svartbak	84	97	73
Alkekonge	3	1	4
Teist	3	2	2
Skjærpiplerke	6	20	6

Oppsummering 2016 og sammenligning med januartellingene 2013 og 2014.

**Antall den 29.12.15.*

Tellepunktene er lagt til områder som er kjent for å ha samlinger av sjøfugl vinterstid og som samtidig kan nås uten båt, slik at tellingene er mindre væravhengige, noe som gjør det enklere å sammenligne resultatene fra år til år. Punktene er spredt over hele øydelen av kommunen og omfatter de fleste og mest aktive sjøfuglområdene vinterstid.

Januartellingene i 2016 foregikk i en periode med stabilt, kaldtintervær som fulgte etter en uvanlig mild desember. Dette viser i tellingene ved at flere opportunistarter var å finne enn de to foregående årene slik som stokkand, brunnakke og krikkand. Ferskvannsendene blir gjerne lettere å oppdage når de samler seg på visse steder ved sjøen når isen legger seg på ferskvann. Andre arter var tallrike i desember, men forsvant nesten helt da rolig vær med frost og snø satte inn like over nyttår. Typiske representanter for denne gruppa er steinvender og skjærpiplerke.

For flertallet av artene er det ikke forskjellene i antall gjennom de tre årene som er mest overraskende, men hvor jevne tallene er. Den vanligste sjøfuglen i Karmøy om vinteren er gråmåke, fulgt av ærfugl og stokkand. Disse forekommer også på flest tellepunkter sammen med svartbak og siland. Tre år er for lite til å se noen tydelig trend i vinterbestandene, men en generell nedgang synes å gjelde for gråhegre, sjøorre og storskarv. For de rødlista endene havelle og ærfugl er det ingenting i de lokale antallene som tyder på nedgang, tvert i mot. Ellers kan en merke seg totalt fravær av fjæreplytt og hettemåke i 2016.

Ingen hettemåker overvintret i Karmøy i 2015/16, men noen få var innom slik som denne ungmåken (2k) som forsøkte å finne mat på ei stivfrossen eng ved Stavasanden 15.2.